Ն. 1289 1889 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 16 ՃՈՒՄԱ ԷՐԹԵՍԻ 1307 ՍԷՖԷՐ 3

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

{صاحب امتیاز: جیوه‌لکیان} جریدهٔ شرقیه

ԱԲՕՆԷ ՇԷՐԱԻԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճմուլյէ 20 գուրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱԻԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ընճի սահիֆէ սաթըրը ղշ. 5
4ունճիւ սահիֆէ 1 սթր. ղշ. 3
Մէքթուպլար նաֆիա օլմայըր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլընաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա ՊապըԱլի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր ։ Քեաֆֆէի մէվատը հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ միւտիրը ՅՈՎՀԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա ։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ս. Խաչ եօրթուսը միւնասէպէթիյլէ կազէթամըզ բազար էրթէսի կիւնիւ նէշր օլունմայաճագ տըր ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԿԻՐԻՏ

Ցիւնքի Մուհպիրտէ օգունմըշ տըր ·

«Պու (տիւն) սապահ Բիրէ բօուաօղլա Կիրիտտէն ալընան խապէրլէրտէ չալանը էհէմմիյէթ պիր հավատիս եօգ տըր ։ Ասայիշ ու ինզիպաթըն խատէսինէ տէվամ օլընըյօր ։

«Կիրիտտէն ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Աբօգօրօնօտա խիմթիլաֆըլար մէճլիսինին բէխսի իլէ մէճլիսը ուլումի ազասընտան պիրի՝ տիվանը հարպտա մուհաքէմէ խուլնա ճէզասընա հիւքմ օլընմըշլար իմիշ ։ Հալեթա ճէզանի իտամըն իճրա օլընըրը տախի բիվայէթ օլընմըշ իտէ, պու բիվայէթ քէսպը թէհագգուգ իթմէմիշ տիր ։

«Խօջնուտուգլարըն Մավրօխանինամընտա պիրէր պիր բէխսի պիր էվ քին կէմիսիլէ Փիրարա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր ։ Բօլիս՝ հէնուզ հիւքիւմէթէ արզը իթաաթ իթմէյէն տիկէր պիլճիւմլէ Փէսատճըլարը սըդգըտըրմագտա տըր ։»

ՖՐԱՆՍԱ.

ՄԷՊՈՒՍԱՆ ԻՆԹԻԽԱՊԱԹԸ

Սեպտեմբերին 10/22ինճի կէչէն բազար կիւնիւ Ֆրանսա մէճալիսինին հէր թարաֆընտա մէպուսան ինթիխապաթը իճրա օլընըպ, պու հաֆթա բազար էրթէսինտէն պէրու թէլէկրաֆլար՝ ինթիխապաթը մէզքիւրէնին նէթայիճը մալիւմէյնի բէյ տէրբէյ չէհրիմիզէ խապէր վէրմիշ վէ կազէթամըզըն նէշր օլընմըշ իսէ տէ, եէվմը մէզքիւրտէ իճրա օլընան ինթիխապաթըն նէթիճէի գաթիյէսի հագգընտա չիմտիյէ գատար մուքէմմէլ պիր թաֆսիլաթ տէրճ իտիլէմէմիշ օլտուղընտան, տիւնքի ճումա կիւնի Բարիզտէն մէվրուտ կազէթալարտան՝ թաֆսիլաթը մէզքիւրէ, վէ ինթիխապաթա միւթէալլիգ տիկէր պազը մալիւմաթ պէր վէճհը աթի նագլ օլընըր ։

Կէչէն բազար կիւնքի ինթիխապաթըն նէթայիճինէ տաիր թաֆսիլաթլա մալիւմաթ օլան մէզքիւր Բարիզ կազէթալարընտա օգունմըշընա կէօրէ, Ֆրանսա տախիլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան սեպտեմբերին 23ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սօն սաաթտա կազէթալարա թէպլիղ օլունան բէսմի բագգամլար պէրվէճհը աթի պուլընմըշ տըր ։

Ինթիխապ օլընաճագ 576 մէպուս իւզէրինէ 560 մէպուսըն նէթիճէի ինթիխապը մալիւմ օլուպ, պունըն տա թագսիմաթը չունտան իպարէթ պուլընըյօր ։

Ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարանըն տան 224 մէպուս ինթիխապ օլունըպ, պունլարըն 167սի միւթէտիլ, վէ 57սի բատիգալ Ֆըրգասընա մէնսուպ տըր ։

Մուխալիֆ Ֆըրգա միւնթէսիպլէրինտէն 159 մէպուս ինթիխապ օլունըպ, պունլարըն 86սը գրալ թարաֆտարը, 51ի Պօնաբարթիսթ վէ 22սի Պուլանժիսթ տիրլէր ։

Ինթիխապաթը մէզքիւրէտէն 177սի թէքռարի արայա (պալլօթաժ) գալմըշ, վէ պու մըգտարըն 135ի ճիւմհուրիյէթճի վէ 42սի մուխալիֆ Ֆըրգայա միւնսաիպ պուլընմըշ տըր ։

Իշպու ինթիխապաթտա, բէսմի ֆէհըսի ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը օլան Ֆրանսա միւսթէմլէքէաթընըն 10 նամզէտլիքլէրի տախի ճիւմհուրիյէթճիլէրին գազանտըգլարը միգտարա գըմմ իտիլիրսէ, Ֆրանսա Մէճլիսը Մէպուսանը ճէտիտինտէ, 369 ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը վէ 201 մուխալիֆ Ֆըրգա թարաֆտարը պուլընաճագ տըր ։

Ինթիխապ օլընաճագ 576 մէպուստան 6 մէպուս ինթիխապը՝ հէնուզ մէճհուլ գալմագտա օլուպ, էկէր թէքռարի արայա գալան ինթիխապաթ՝ կէլէճէք բազար կիւնիւ իճրա օլընարագ իքմալ իտիլիր իսէ, եէնի Մէճլիսը Մէպուսան՝ 370—375 ճիւմհուրի, վէ 200—205 խիլաֆկիր մէպուսանտան միւրէքքէպ օլաճագ տըր ։

* *

Մէզքիւր Բարիզ կազէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, ժէնէրալ Պուլանժէնին Բարիզտէ ինթիխապ օլընմըշ օլուպ օլմատըղը մէսէլէսի հէնուզ թէսվիյէ օլընմայըպ, մումայիլէյհա նամընա բէյ վէրիլմիշ իսէ տէ, ժէնէրալ Պուլանժէնին ինթիխապը գանունէն ճարիզ օլմատըղընտան, էքսէր տէվաիրը ինթիխապիյէտէ պու բէյլէր հիսապա ալընմամըշլար տըր ։

Կազէթալարըն թապը էյնասընտա կէլէն պիր թէլէկրաֆ իսէ՝ ժէնէրալ Պուլանժէ նամընա վէրիլէն պիլճիւմլէ բէյ բուսուլլարըն Սէն ինթիխապ գօմիսիօնը թարաֆընտան Փէսխ ու իպթալ իտիլտիկինի խապէր վէրիյօր ։

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ Ֆրանսանըն չիմտիքի հէյէթը վիւքէլասընտան Մ. Մ. Բուվիէ, Ֆալիէր, Թէվրնէ վէ Սբիւլլէր ինթիխապ օլընըպ, տախիլիյէ նազըրը Մ. Գօնսթան ինթիխապաթըն նիզամը տաիրէսինտէ վուգուպուլմասընա չալըշտըղը իչիւն խասըմլէրինէ գարշը քէնտի մէնաֆիինի միւտաֆաայա մէճպուր պուլունտուղընտան, Թուլուզտա թէսավիի արայա գալմըշ վէ լագին թէսավիի արա ինթիխապընտա մուվաֆֆագ օլաճաղը մուհագգագ պուլընմըշ տըր, չիւնքի Բատիգալլարտան օլան քէնտի խասըմը՝ նամզէտլիքտէն իսթիֆա իթմիշ, Մ. Գօնսթանա բէյ վէրմէլէրինի քէնտի ինթիխապճըլարընա նասիհաթ իթմիշ տիր ։

Պուլանժիսթ նամզէտլէրինտէն ժէնէրալ Թիպօտէն՝ Էսպագ բէիսը վիւքէլա Մ. Թրիսօնա գարշը նամզէտ պուլընըր իսէն, պիլթէճ պիլթէճ մաղլուպ օլմուշ տըր ։

Պուլանժիսթլէր Բարիզտէ 3 մէպուս ինթիխապ իթտիրէպիլիպ, պաշգա մահալլէրտէ տէ մուվաֆֆագիյէթլէրի բէք մահտուտ պուլընարագ, պալատէ զիքր օլընտըղը իւզրէ, կիւճ հալ 22 մէպուս ինթիխապ իթտիրէպիլմիշլէր տիր ։

* *

Ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարը օլան մէշհուր Մ. Ժիւլ Ֆէռի իլէ Մ. Կօպլէնին պու տէֆա Ֆրանսա Բարլամէնթօսընա մէպուս ինթիխապ օլընամամալարըն Ֆրանսըզ կազէթալարը թէէսսիւֆը ազիմէ եատ ու թէզքէար իտիյօրլար ։

* *

Ֆրանսա ինթիխապաթընըն իճրասը միւնասէպէթիյլէ Բարիզտէ ճէրէյան իտէն վուգուաթ հագգընտա Տէյ— գազէթասը տախի աթիտէքի թաֆսիլաթը վէրիյօր ։

Բարիզտէ մուամէլաթը ինթիխապիյէնին իճրասը միւնասէպէթիյլէ պիր կէօնա հատիսէի ճիւտտիյէ զուհուրա կէլմէյիպ, մուամէլաթը մէզքիւրէ Փէվգէլատէ պիր ինթիզամ իլէ ճէրէյան իթմիշ տիր ։

Պուլանժէ իլէ տիվանը մախսուս թարաֆընտան մահքիւմ օլան արգատաշլարընըն նամզէտ օլտուգլարը տէվայիրտէ մուամէլաթը ինթիխապիյէ տիքքէթլէ թագիպ իտիլմիշ տիր ։

Պիր սաաթ էվվէլ մուհաֆազաքեար նամզէտինին իլանլարը իլէ գաբլամըշ օլտըղը կէօրիւնէն պիր տուվար՝ պիր սաաթ սօնրա ճիւմհուրիյէթ նամզէտինին իլանլարը իլէ, վէ տահա պիր սաաթ սօնրա Պուլանժիսթ նամզէտինին իլանլարը իլէ սէթր օլընտըղը կէօրիւնմէքտէ իտի ։

Պուլանժէ թարաֆտարլարը՝ եէնի պիր իլան ուսուլինի իխտիրա էյլէմիշլէր տիր ։ Շէօյլէ քի, Պուլանժէ թարաֆտարը պուլընան կազէթալարըն քեաֆֆէսի՝ նիւսխալէրինի մէճճանէն գահվէխանէ վէ մէյխանէլէրէ թէվզի էյլէմիշլէր տիր ։ Պու նիւսխալէրին պիրինճի սահիֆէլէրի ինթիխապաթ իլանընա հասր օլընմըշ իտի ։

Ինթիխապճըլար՝ անճագ ալաֆրանգա սաաթ 11տէ տաիրէլէրէ կէլէրէք, պաշը տէվաիրտէ ուզուն սըրալար թէշքիլ իթտիքլէրի հալտէ պիրէր պիրէր բէյլէրինի հավի օլան բուսուլաթի գուրա սանտըգընա աթմագտա իտիլէր ։

Պէրմիւթատ հէր տաիրէի ինթիխապիյէ սալօնը գաբուսընտա պիրէր բօլիս մէմուրը տուրտըղը հալտէ, 18 վէ 19նճը տաիրէլէրին սալօնլարը գաբուլարընտա իքիշէր մէմուր տուրմագտա իտի ։ Իշթէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան ինթիխապա օլընան Փէվգէլատէ թէտպիր պունտան իպարէթ տիր ։

Ինթիխապաթ էսնասընտա, պիւթիւն Բարիզտէ եալընըզ իքի հատիսէ վուգուա կէլմիշ իսէ տէ, պունլարըն իքիսի տէ էհէմմիյէթսիզ տիր ։ Հատիսէնին պիրի՝ Սէն-Մօր սօգագընտա Մ. Ալմանըն նամզէտլիք իլանլարընը եաբըշտըրմագտա օլան 22 եաշընտա Լէօն Շանօ նամ տէլիգանլը՝ 19 եաշընտա վէ Ժիւլ նամընտա պիր չօճուգ պուչագ իլէ եարալամըշ տըր ։ Մէճրուհ՝ խանէսինէ կէօթիւրիւլէրէք, ճարիհ տախի թէվգիֆ իտիլմիշ տիր ։

Հատիսէնին տիկէրի տախի 20նճի տաիրէի ինթիխապիյէտէ վուգուա կէլմիշ տիր ։ Շէօյլէ քի, ինթիխապճըլար՝ բէյ գութուսընա բէյլէրինի հավի օլան բուսուլլարը աթմագտան սօնրա, գութու քիլիտինին պօզուգ օլտուղը կէօրիւլմիշ, վէ պիր չիլինկիր ճէլպ իլէ անճագ ալաֆրանգա սաաթ 9տա գութու աչըլապիլմիշ տիր ։

Եւհասըլ պու տէֆա իճրա օլընան ինթիխապաթտա, կէչէն յունվարըն 27սինտէ իճրա օլընան ինթիխապաթտա ճէրէյան իտէն ուլկունօգլութլար վուգուա կէլմէմիշ տիր ։ Հալթա սէրկիի ուլումի միւնասէպէթիյլէ Բարիզտէ պուլընան էճնէպիլէր՝ ինթիխապ տաիրէլէրինէ կիտէրէք, հիւքիւմէթ օլան հիւսնիւ ինթիզամը թագտիր իթմիշլէր տիր ։

Մարօգըն Թանճա շէհրինտէն ալաֆր. սեպտ. 23 թարիխիյլէ աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր.

«Մարօգ հիւքիւմտարը՝ տիւն Թանճայա տուխուլ իթմիշտիր ։ Մայէթինտէքի ասաքիրին մըգտարը 20000 քիշիտէն իպարէթ տիր ։ Մարօգ մէմուրլարը՝ ասայիշ վէ Էվրօբալըլարը մուհաֆազա էյլէմէք իչիւն բէք թէտապիրը լազըմէյի իթթիխազ էյլէմիշլէր տիր ։

«Տախիլը չէհրտէ ազիմ պիր գալապալըգ վար տըր ։ Էճնէպի սէֆարէթխանէլէրինին ճիւմլէսի սանճագլարը աչըլըր ։ Շէհրտէ միւթէմէտտիէտ մէքքին պուլունան էահալիյէ սանճագ աչարագ վէ խալըմլարը նը էօնլէրինէ գաթարագ, հիւքիւմտարը իսթիգպալէ չըգմըշլար տըր ։ Ասաքիրը մունթազամ՝ տախիլը չէհրտէ եէր եէր սաֆֆլանթըլէր աէլամ ու ինթիզամ օլմուշլար տըր ։

«Սիւվարի ասքէրինին իճրա իթտիկի բէսմը կէչիտի միւթէճազիբ, թօբլար աթըլարագ հիւքիւմտարըն չէհրէ տուխուլի խապէր վէրիլմիշ տիր ։ Միւշարիւնիլէյհ հէր եէրտէ էհալի թարաֆընտան ալգըշլանմըշ տըր ։

«Սբանեօլ տօնանմասը էօյլէնտէն սօնրա լիմանա կէլէրէք վէ 21 բարէ թօբ աթարագ գալէյի սէլամլամըշ, վէ գալէտէն տախի մուգապէլէ օլունմըշ տըր ։ Ագշամըը էճնէպի սէֆարէթխանէլէրի գանտիլլէր իլէ տօնատըլմըշ, վէ Սբանեա տօնանմասը տա էլէքթրիգ բշըղը իլէ չէհրի վէ լիմանը թէնվիր իթմիշ տիր ։

«Մարօգ հիւքիւմտարը Սբանեա գօնսօլօսընա զիյարէթ կիւզէլ պիր աթ հէտիյէ իթմիշ տիր ։ Սիւֆէրայի էճնէպիյէնին քեաֆֆէսի՝ հիւքիւմտարըն նէզտինէ պիրէր մէմուր իրսալ իտէրէք բէսմը թէպրիքաթը իֆա իթմիշլէր տիր ։

«Սբանեա սէֆարէթի թէրճիւմանը՝ Մարօգ պաշ վէքիլիյէ կէօրիւշմիւշ վէ պաշ վէքիլ՝ Մարօգ հիւքիւմէթինին Սբանեանըն տօսթլուղընա Փէվգէլատէ էհէմմիյէթ վէրտիկի օլտըղընը, վէ իքի մէմլէքէթ արասընտաքի մուալլագ մէսէլէլէրին պու տօսթլուգ մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ իթիլաֆճույանէ հալլ իտիլէճէկինի պէյան էյլէմիշ տիր ։»

——

Մատրիտտէ նէշր օլընան Կօռռէսօն՝ պէյանընա կէօրէ, Մարօգտա Րիֆ նամ մահալ էհալիլէրի՝ Կօռրէօ նամ Սբանեօլ Թօբ գայըգը իւզէրինէ աթէշ իթմիշ օլտուգլարընտան, մէզքիւր գայըգ թարաֆընտան մուգապէլէ օլունարագ էհալիտէն պիր գաչ խանէ խարապ իտիլմիշ տիր ։

——

Իթալիա տէվլէթի Ֆրանսա հուտուտընտա Ալբ տաղլարընըն միւնասիպ մէվզիլէրինտէ զըրհլը գալէլէր ինշասընա գարար վէրմիշ տիր ։ Մէզքիւր գալէլէրին զըրհլարը՝ Գրուբ ֆապրիգասընտա իմալ իտիլմէքտէ իմիշ ։

——

Բօմատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Գօղէնցա նամ մահալտէ օրանըն սէրբիւգօրօսը իւզէրինէ պիր չախս թարաֆընտան բէվօլվէր աթըլըպ, սէրբիւգօրօսը մումաիլէյհ մէճրուհ օլմուշ տըր ։ Ճանի՝ տէրտէսթ իտիլմիշ տիր ։ (Մօնիթէօր)

——

Մաճառիսթանտա Մարիմապաս գասապասընտա ախիրէն քիւսթախ պիր հայտուտլըգ վուգուա կէլմիշ տիր ։ 12 Ուլահ հայտուտը՝ մէզքիւր գասապատա հէքիմինին խանէսինէ ալլըգտա իտուպ, մումաիլէյհին գաթլէ խալլէթէքլէրինի թէհտիտէն պէյան իթմիշլէր սօնրա, խանէյէ կիրիպ 2000 ֆիօրին իլէ պիր խայլը միւճէվհէրաթը գասպ իթմիշլէր, վէ գապըլթայա տէրգապ իտէրլէր բէյ ֆիրէթ օլունմամագ իչիւն թէլէկրաֆ թէլինի գըրարագ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր ։ Գաբլըճա պուլընան միւզթէրիլէր՝ էրթէսի սապահ գաբըլճայը թէրք իթմիշլէր տիր ։

——

Խըտիվը Մըսըր Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինին պիրատէրի Իպրահիմ բաշա հազրէթլէրի՝ ախիրէն Բօմա միւվասալէթ իթմիշ տիր ։ Միւշարիւնիլէյհ պիր գաչ կիւն չէհրը մէզքիւրտէ իգամէթ իթտիքտէն սօնրա սէրկիի ուլումի զիյարէթ իչիւն Բարիզէ ազիմէթ իտէճէք իմիշ ։

——

Պէլկրատտան իշար օլունտըղընա կէօրէ, Վիէննատան Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ օլան վէ կէչէն ճումա էրթէսի կէճէսի Պէլկրատտան հարէքէթ իտէն չիմէնտիֆէր գաթարը՝ Բիրօթ գուրպինտէ պիր տէմիր քէօբրիւնին 10 մէթրօլըգ մահալլի նէհր սուլարընըն թէսիրինտէն եըգըլմըշ օլմասընտան Նիշէ աւտէթ մէճպուրիյէթինտէ գալմըշ տըր ։ Մէզքիւր քէօբրիւնին թամիրի՝ պիր այ վագթա միւհթաճ օլտուղընտան, միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա չիմէնտիֆէր եօլճուլարը մահալը մէզքիւրտէ ագթարմա իտիլէճէքլէր իմիշ ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 27 սեպտ.

Սէն էթիէննտէ ինթիխապաթընտա թաատտօտ գուրայա մէմուր գօմիսիօն՝ մահքիւմիյէթինտէն նաշի հագգը ինթիխապտան մահրում օլան ժէնէրալ Պուլանժէ նամընը հավի պուլընան քեաֆֆէի բէյ բուսուլալարընը Փէսխ իթմիշ, վէ Մ. Ժոֆրէնին Մօնմարթրտան մէպուս ինթիխապ օլընտըղընը իլան էյլէմիշ տիր ։

Պիւլքիս Մօրպիհան թաատտօտ գուրա գօմիսիօնը՝ ժէնէրալ Պուլանժէ իլէ հէմհալ օլան Մ. Տիլօնըն մէպուս ինթիխապ օլընտըղընը իլան իթմիշ տիր ։

Լօնտրա 27 սեպտ.

Ինկիլթէրրա Պանգասը՝ Սգօնթօ Փիյաթընը 100տէ 5է իպլաղ իթմիշ տիր ։

Բօմա 27 սեպտ.

Գրալ՝ Ֆօթթիատէս բաշայա Գուրօնա տ'Իթալի նիշանընըն կրան գօրտօն բութպէսինի իթա իթմիշ տիր ։ Ֆօթթիատէս բաշա՝ բազար էրթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթէ հարէքէթ իտէճէք տիր ։

(Աժանս Օրիանթալ)

Բարիզ 26 սեպտ.

Մէճլիսը Այան վէ Մէպուսանըն կէլէճէք նոյեմբերտէ իճթիմայա պաշլատըգլարը զէման տախիլիյէ նազըրը Մ. Գօնսթանըն Մ. Թիրար եէրինէ բէիսը վիւքէլա օլաճաղը՝ բէսմի մէհաֆիլտէ քէշֆ ու թախմին օլընըյօր ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցիւնքի Սէլամլըգ ալայը Համիտիյէ ճամիսինտէ վուգու պուլուպ, իշպու բէսմը ալիի սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ Աւսթրիա գօնսօլօսը վէ ախիրէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Մաճառ Մ. Վամպէրի իլէ 4 բէֆիգլէրի, բրէնս Ֆէրտինանտըն մաբէյն մէմուրլարընտան Մ. Բօսէր, Քէօլնիշէ Զայթունկըն սահիպը իմթիյազը իլէ մուհարրիրլէրի վէ պազը սէֆարէթլէրտէն թավսիյէ օլընմըշ 30 գատար միւսթէսպէր եօլճըլար տաիրէի մախսուսէտէ հազըր պուլընմըշլար տըր ։

Մ. Վամպէրի իլէ բէֆիգլէրինին Սէլամլըգ ալայընտա հազըր պուլընտուգլարը մէսմու հազրէթը Բատիշահի պույրուլտուգտա, գուբէնաի հազրէթը Շէհրիյարիտէն Մէհմէտ Էմին պէյ հազրէթլէրի վասըթասըյլա քէնտիլէրինէ իլթիֆաթը հազրէթը Շէհրիյարի թէպլիղ ու թէպշիր պույրուլմըշ տըր ։

—Մօնիթէօրին պէյանընա կէօրէ, զաթը հազրէթը Բատիշահի Իսքիւտար միւթէսարրըֆը Պահրի բաշա հազրէթլէրինին խըտէմաթընտան մէմնունիյէթ բաշի միւշարիւնիլէյհին Իսքիւտարտա Թօբհանէլի օղլընտա միւսթէճիրէն սաքին պուլունտուղը խանէյի քէնտիսինէ պախշ ու իհսան պույուրմըշլար տըր ։ Խանէի մէզքիւր՝ ախիրէն Պրուսատա վէֆաթ իտէն Իզմիթ միւթէսարրըֆը սապըգ Սըրրը էֆէնտինին թահթը թասարրուֆընտա իմիշ ։

—Սէլանիքտէ Վարտար նամ մահալտէ քեաին Խօբխանէտէ ախիրէն եէնի պիր պաթլայըճըգ վուգու պուլընըպ, պիր թագըմ Փիշէնկլէր եանտըգը՝ էվվէլքի կիւնքի նիւսխամըզտա եազըլմըշ իտի ։

Սէլանիքտէն եազըլան պիր մէքթուպտա պու պապտա վէրիլէն թաֆսիլաթա կէօրէ, մէզքիւր պաթլամա ճումա կէճէսի վուգուա կէլմիշ, ճիւմլէ խանէլէր չիտտէթլէ սարսըլմըշ, վէ խանէլէր տէրունինտէ պուլընանլար՝ ույգուլարընտան պիրտէնպիրէ ույանըպ, գօրգուլարընտան բըլթըլա տօղրու ֆիրարա չիթապան օլմըշլար տըր ։ Ճանն օլընտըղընա կէօրէ, պու տէֆա կէչէն պաթլայըշտան գուրթուլմըշ օլան պիր գաչ պին Փիշէնկ աթէշ ալըպ, պուլընտուգլարը մաղազանըն թավանը պէրհավա օլմուշ, վէ քիւչիւք պարութ մաղզէնինին տէմիր գաբուլարը՝ պիր խայլը մէսաֆէ ուզագա տիւշմիւշ տիր ։ Հէլէ քի մէզքիւր պարութ մաղզէնի պօշ օլտըղընտան, պէօյլէք պիր գազա վուգուա կէլմէմիշ տիր ։ Լոնայի հատիսէտէ քիմսէնին թօբխանէյէ կիրմէսինէ միւսաատէ օլընմայըպ, եանկընը պասթըրմագ իչիւն իթֆայիյէ իտէն սույու տախի աս քէրլէր թաշըմըշ տըր ։

—Մօնիթէօրին պէյանընա կէօրէ, Պէյնէլնէհրէյնտէ (Միզագբաք) հիւքիւմֆէրմա օլան գօլէրա իլլէթի հագգընտա թանզիմ օլընան սօն բէսմի ճէտվէլլէրէ նազարէն, ալաֆ. սեպտեմբերին 16սընտան 23իւնէ գատար եանի պիր հաֆթա զարֆընտա իլլէթը մէզքիւրէտէն վէֆաթ իտէնլէրին մըգտարը՝ 590ա պալիղ օլմուշ տըր ։ Իլլէթին թարիխը զուհուրընտէն սեպտեմբեր 23է գատար վէֆաթ իտէնլէրին մէճմուու իսէ 5983 նուֆուս իմիշ ։

—Պրուսա վիլայէթինտէ Գարասի սանճաղընտա Ֆիրթ նահիյէսինտէ Պաղչէ-Տէրէ նամ մահալտէ պու քէրրէ զուհուր իթմիշ օլան «պօրաքս»ըը քիրէճ մատէնի՝ 99 սէնէ միւտտէթը իմթիյազիլէ իլէ եավէրը էքրէմ հազրէթը Շէհրիյարի միւշիր Ֆուատ բաշա հազրէթլէրինէ իթա պույրուլմըշ տըր ։

—Ախիրէն Պուքրէշէ կիտէն չէհրիմիզ Բումանիա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Սթուրցանըն եէրինէ Բէշթատա Բումանիա գօնսօլօսը պուլունան Մ. Կիգանըն Տէրսաատէթ ժէնէրալ գօնսօլօսլուղընա նասպ ու թայինն օլընաճաղը Էնտէբանտանս Բումէն եազըյօր ։

—Թարապյա վաղը Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինտէ էվվէլքի կէճէ սէֆիր Մ. Բատօվիցին զէվճէսի թարաֆընտան պիր սուարէ վէրիլիպ, պունտա պիւլճիւմլէ սիւֆէրայի էճնէպիյէ իլէ Պօղազ իչի միւթէմէկկինանը հազըր պուլընմըշլար տըր ։

—Իթալիա սէֆարէթի պաշքէթիպի Մ. Թուճճինինին Թարապյա վաղը խանէսինէ էվվէլքի կէճէ խըրսըզլար կիրէրէք, եալընըզ ուշագլարըն եաթագ օտասընտան պիր կիւմիւշ սաաթ սըրգա իթտիքլէրի մալիւմ տիր ։

—Իլ Գօռիէրէ տի Նաբօլի նամ Իթալեան կազէթասըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի թահթը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր ։

—Ցիւն տախի Ալէմանիատան չէհրիմիզէ 108 սանտըգ Մաուզէր թիւֆէնկի վիւրուտ իթմիշ տիր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԴ

Ս. Խաչ եկեղեցւոյ տօնախմբութեանն աւուր յառաջիկայ (սեպտեմբեր 17) կիւրակէ առաւօտ Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք հայրն Ս. Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և յերեկոյին Խաչվերացի արարողութիւնը պիտի կատարէ։

Մնամ յարգանօք
ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
15 սեպտ. 1889

ԱԶԴ

Վաղը կիւրակէ Ամեն. Խրիմեան հայրիկ Գնալըի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ եւ երեկոյին Խաչվերացի արարողութիւնը պիտի կատարէ։ Այս առթիւ առաւօտուն ժամը 2ին Մեծ կղզիէն յատուկ շոգենաւ մը ելնելով, Հէյպէլի և Պուրկազ հանդիպելով Գնալը պիտի հասնի ու պիտի մնայ մինչեւ եկեղեցւոյ աւարտումը։

ԱԶԴ

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Յառաջիկայ կիրակի առաւօտ Վերացման Խաչի տօնին առթիւ, Ն. Գերապատիւ Առաջնորդ Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեանը հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաւօտուն, և երեկոյին Ս. Խաչի Վերացման արարողութիւնը կատարել ի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոջ Գարակէօմրիւկի։

Խնամակալութիւնս հրաւէր կը կարդայ բարեպաշտ ժողովրդեան ներկայ գտնուիլ սոյն եկեղեցական հանդիսին։

——

Տէրսաատէթտէն Իզմիտէ վէ օրատան Արմաշա զիյարէթէ կիտէն պիր զաթ՝ կէլէճէք Ս. Խաչ եօրթուսը միւնասէպէթիյլէ Արմաշ զիյարէթ վէ զիյարէթճիլէրի վէ ահվալը սաիրէսի վէ կէլէճէք էվվէլ մէզքիւրտէ վուգու պուլաճագ մէքթէպը բէհպանին բէսմը քիւշատը հագգընտա մէքթուպլա թարաֆըմըզա մալիւմաթ իթա իթմէյի վաատ էյլէմիշ վէ պիրինճի մէքթուպու Իզմիթտէն թարաֆըմըզա վարիտ օլմուշ օլմագլա, մէքթուպը մէզքիւր պու կիւնքի նիւսխամըզըն 3ինճի սահիֆէսինէ տէրճ օլընմըշ տըր ։

ԻԽԹԱՐ

Թաշրա ապօնէլէրիմիզտէն պագըլարը՝ կազէթամըզ խարճէսինէ օլան տէյնլէրինի էտա թէէխիր իթմէքտէ օլտուգլարընտան, զիմմէթը մէզքիւրէլէրինի պիր ան էվվէլ թէտիյէ վէ իրսալէ հիմմէթ իթմէլէրի բէճա օլունուր ։

ՇԱՐԳ ԷՕՄՐԻՒՆՏԷՆ ՂԱՐՊ ԷՕՄՐԻՒՆԷ ՏՕՂՐՈՒ

Մէնէ ադագլիկյարըն խոռըռաւչ

Ա.

Կէչէնտէ պիր ճէմիյէթտէ Եվրոբա մէտէնիյէթինտէն, վէ Եվրոբա մէտէնիյէթինին պիզտէ գապուլինին սէրվէթ նօգթաի նազարընտան հասըլ էյլէտիկի Թէէսիրտէն պահս օլընըյօր իտի. Հէր քէս պիր ֆիքր պէյան իտիյօր իտի. Ֆագաթ պէյան օլընան ֆիքիրլէրին ճիւմլէսի տէ՝ միլլիյէթչիլիք բարանըն էքսիքլիքի օլտուղունը Թաստիգ էյլէմէք խուսուսընտա պիրլէշմէքտէ իտիլէր. Մէվգիի միւպահասայա վազ օլընան մէսէլէյի դայէթ միւհիմ կէօրտիւմ. —Օլ պապտէ քէնտի միւթալէաթըմըն Ճէրիտէի Շարգիյէ վասըթասըյլա նէշրինին պիւթիւն պիւթիւն ֆայիտէսիզ գալմայաճաղը իւմիտինտէ պուլընըյօրըմ.

Տ. Բ.

Տէրխաթըր իտէ՞րմիսինիզ հայաթըն օ զէմանընը քի՝ տիւնեատա հէր շէյ ինսանա մէճհուլ պիր բույա կիպի կէօրիւնիւր. օ զէման քի՝ ինսանըն քէնտի միւճուտընը հէնուզ էքնի հըսս իտմիւյի զէմանա Թէսատիւֆ իթտիկի ճիհէթլէ, պըրագտըղը խաթըրալար բէք միւշէվվէշ, վէ ֆագաթ պու միւշէվվէշլիք նիսպէթինտէ գուվվէթլի տիր. —Հայաթըմըն պու զէմանընա աիտ խաթըրալարտան պահս իտէճէյիմ.

25—26 սէնէ էվվէլինէ կիտիյօրըզ. օ զէման քի՝ Սթամպօլտա եէրլի էհալի Շարգ էօմրիւնտէն հէնուզ չըգմըշ, վէ Ղարպ էօմրիւնին աւէթլէրինի գապուլ իթմէկէ պաշլամըշ իտի.

Էնթարի վէ պինիշ գալգմըշ, վէ ֆագաթ սէթրէ վէ բըտէնկօթ տա հէնուզ պիւթիւն պիւթիւն գապուլ օլընմամըշ իտի. Իխթիյար ատամլար պիր ճինս ճիւպպէ կիյէրլէր իտի քի՝ նէ պիւթիւն պիւթիւն Եվրոբալըլարըն բալթօսու, նէ տէ պիւթիւն պիւթիւն պիզիմ էսքի պինիշլէր օլմայըպ, իքիսինին օրթասը իտի. Օ վագըթ Սթամպօլտա [illegible] վէ [illegible] վար իտի. Բույա կիպի խաթըրըմա կէլիյօր քի՝ [illegible] [illegible] զիյատէ էլպիսէ կիյէրլէր, գըրմըզը պօյուն պաղը պաղլարլար, վէ պունըն իւզէրինէ տէ էքսէրիյա իւսթիւ մէրճանլը պիր իփէ կէչիրիրլէր իտի. [illegible] պունլարը կէօրտիւքճէ Թէաճճիւպլէ պաղըրըրլար, վէ «տիւնեանըն սօնը կէլիյօր» տէյէրէք եաւաշ սէսլէ իթիրազլար իտէրլէր իտի.

Գատընլարըմըզ արթըգ ֆէրաճէլէրի պըրագըմըշ, վէ Ղարպ մօտալարընը կիյինմէկէ պաշլամըշ իտիլէր. Տէրխաթըր իտիյօրըմ քի՝ պիր պուչուգ արշըն գուտրէթընտա ([illegible]) մալագօֆլար կիյէրլէր իտի. օ զէման տիւզ գաթիֆէ բէք մօտա իտի. վէ էկէր պիր ատամըն զէվճէսինէ գաթիֆէ ֆիսթան եաբտըրմըշըղը իչիտիլիր իսէ, -հալի վագթի օլտըգճա էյի օլան ֆամիլեալարտա պիլէ- բարմագ իլէ կէօսթէրիլիր իտի.

Միլլիյէթիմիզտէ՝ էհալինին Շարգ էօմրիւնտէն Ղարպ էօմրիւնէ տէօնմէսինին իլք խաթըրալարը —շիմտի տիւշիւնիւյօր իսէ— նէ՞ գատար զարիֆ պիր խաթըրա Թէշքիլ իտէր.

Օ զէմանըն ատամլարընը վէ Թարզը մաիշէթինի կէօզ էօնիւնէ կէթիրիյօրըմ.

Միլլէթիմիզտէն Պէյօղլընտա եաշայանլար բէք ազ, ատէթա էնտէր իտի. Էսքի Ամիրալըղըն պազըյէլէրի Գում-Գաբուտա, Եէնի-Գաբուտա, Օրթաքէօյտէ, Խասքէօյտէ, Սամաթիատա գալըրըշ իտի. Վէ էհալինին միւխթէլիֆ սընըֆլարը արասընտաքի միւնասէպաթտա տախի՝ Շարգ էօմրիւնին էսքի ուսուլլէրինին Թէէսիրլէրի հէնուզ միւշահէտէ իտիլիր իտի.

Տէրխաթըր իտիյօրըմ օ զէմանլարը քի, մէծապատիւ չու եա պու աղանըն ([illegible] օ զէման հէնուզ շիմտիքի կիպի Թէամմիւմ էյլէմիշ տէյիլ իտի) քիլիսէտէ պիր եէրի օլուպ, քէնտիսի կէլմէտիկչէ օրա պիլէ քիմսէ օրատա տուրմայա ճէսարէթ իթմէզ իտի. վէ օ մէծապատիւ աղանըն աղնուական հանըմընըն տա վէրնատունտա պիր գաֆէսի պուլընըպ, կէօյա սէնէտլի պիր միւլք իմիշ կիպի, մումճը գատըն պաշգա հիչ պիր գատընը օրայա պըրագմազ իտի.

Զէնկին գատընլարըն քիլիսէյէ կիթմէլէրի նէ՛ գատար ազամէթլի պիր շէյ իտի. Պիր զէնկինին զէվճէսի կէլտիկի կիպի վէրնատուն պիր պիրինէ կէչէր, մումճը գատըն հէման կէլէն հանըմըն մինտէրինի կէթիրիր, անը բահաթ իթտիրիր իտի. զէվճէլէրի պինիսպէ ազ սէրվէթէ մալիք օլան գատընլար հասէտ իլէ զէնկին գատընա պագարլար իտի.

Էլպիսէ խուսուսընտա խայլիճէ Թէէսիր կէօսթէրմիշ օլան Ղարպ մօտալարընըն խանէ էօմրիւնէ հասըլ իթտիկլէրի Թէէսիր հէնուզ բէք մահտուտ իտի. Էսքի Թէքտիրլէր գալգըպ եէրինէ ալաֆըր սօֆրա կէլմիշ, վէ օճագ եէրինէ սօպա եագըլմաղա պաշլամըշ իսէ տէ, Թէպէտտիւլ հէնուզ հէման եալընըզ պունտան իպարէթ իտի.

Տէրխաթըր իտիյօրըմ իւչ Թարաֆընտա սէտիր պուլընան տիվան օտալարընը քի՝ իւզէրինտէ զէնկին օլանլար պաղտաշ գուրարագ, վէ սէրվէթլէրինին աղըրլըղընա մէյտան չէքինէլէր տէ տիզ իւսթիւնէ կէլէրէք օթուրուրլար իտի. կազ հէնուզ ուսուլի սուրէթտէ գապուլ օլունմըշ տէյիլ իտի. վէ վասի օտանըն օրթասընտա պիր մասանըն իւզէրինտէ եանմագտա օլան իքի մում՝ պու ճէմիյէթին իւզէրինէ ղամկին պիր զիյա պըրագըր իտի.

Օ զէմանըն էյլէնճէլէրի նէ՛ գատար մահտուտ իտի. Գըշ կէճէլէրինտէ ալէլէքսէր սըրա իլէ խանէլէրտէ օթուրըլըր իտի. Էվվէլա խըտմէթքեար վասըթասըյլա խաբէր կէօնտէրիլիր, վէ եախօտ տավէթ իտիլիր. վէ պատէհու աղա վէ նատիրէն տախի հանըմ՝- իքի, իւչ, վէ հաթթա պազէն տէ տէօրթ մումլը պիր ֆէնէր Թութմագտա օլան պիր խըտմէթքեար էօնտէն կիթմէքտէ օլտուղու հալտէ- զիյարէթ իտիլէճէք օլան խանէյէ կիտէրլէր իտի. Ֆագաթ շիմտիքի կիպի կէնճլէր չօգ, վէ իխթիյարլար ազ սէօյլէմէզլէր իտի. 25—30 եաշընտա տէլիգանլըլար պուլընըր իտի քի, ճէմիյէթտէ քէնտիլէրինտէն պէօյիւքլէր մէվճուտ օլտուղու իչին «ուքարա իւզէ» կէ ճէսարէթ իթմէզլէր իտի.

Եալընըզ գարնավալ եագըն քեաղըտ օյնարլար իտի. Ֆագաթ պունըն տա անճագ պէօյիւքլէր օյնարլար իտի. Հաթթա քիւչիւքլէրին կէօրմէսինէ պիլէ միւսաատէ օլընմազ, քեաղըտ օյնամաղը ազչամլար օնլար Թօբլանըլան խանէյէ կէթիրիլմէզ իտի.

Թէաթրօ հէնուզ պաշլամըշ իտի. Իխթիյար ատամլար «Թէաթրօ» քէլիմէսինի իշիթտիքճէ հիտտէթլէ պաշլարընը սալլարլար իտի. Վէ բէք պէօյիւք պիր լութֆ իտի քի, պիր բէտէր մախտումընըն Թէաթրօյա կիթմէսինէ միւսաատէ էյլէսին. Ֆագաթ պու միւսաատէյի վէրտիկի զէման տա՝ վէլէվ մախտումը 20—25 եաշընտա տէլիգանլը օլսա պիլէ, պէրապէրինէ միւմքին մէրթէպէ էմին ատամլար պուլընտուրմաղա չալըշըր. [illegible] իխթիյար պիր եէրէ կէլինճէ, զէմանլարըն ֆէնալաշմագտա օլտուղունտան պահս իթմէմէլէրի միւմքին տէյիլ իտի.

Բագս վէ պալօ ֆամիլեալարտա պիլէ հէնուզ Թէամմիւմ իթմէմիշ իտի, վէ «պալօ» քէլիմէսի իւչիւ զաթըն վար իտի քի, նէր նիւզինտէ ճէհէննէմին պիր չուպէսինի Թէշքիլ իտէր.

* *

Ֆագաթ պու աճվալին արասընտա էն զիյատէ ճալիպի տըգգաթ օլանը Թիճարէթքեահլար իտի.

Էսքի տէմիր սանտըգլարըն եէրինէ արթըգ եավաշ եավաշ պէօյիւք չիվիլի գասալար մաղազալարա կիրմէկէ պաշլամըշ իտի. Ֆագաթ հէնուզ Եվրոբաքեարի եազըխանէ ուսուլի եօգ տըր. Մէծապատիւ աղանըն մաղազասը մուխթէլիֆ խանլարտան պիրինտէ իտի. Պէօյիւք Եէնի խան, Վալիտէ խանը, Եալտըզ խան կիպի պիր գաչ խան՝ օ զէմանըն Գալաթասը վէ Պաղչէ գաբուսը իտիլէր. վէ զէմանըն զէնկինլէրի պու էսքի խանլարըն գալըն տուվարլարընը, վէ բէնճէրէլէրին տէմիր պարմագլարընը կէօրմէտիքճէ, քէնտի սէրվէթլէրինի էմնիյէթտէ ատտ իթմէզլէր իտի.

Օտանըն իչինտէ պիր սէտիր, վէ պու սէտիրին պիր քէօշէսինտէ տէ իչին պէօյիւք պիր մինտէր վար իտի. [illegible] պու մինտէրտէ օթուրուր իտի. Թիճճարըն քէնտի արալարընտա էմնիյէթլէրի չօգ իտի, եիւզլէրճէ վէ պինլէրճէ լիրալար (վէ օ զէմանըն 100լէրի, վէ 1000լէրի շիմտիքի կիպի քիւչիւք տէյիլ իտի) գուրու սէօզ իւզէրինէ պիւրպիրինէ վէրիլիր իտի. Ֆագաթ տիճարէթտան ատամա նա՞սըլ պաղըրլար իտի. էլլէրինի օմուզլարըրագ, զէմանլարըն տարլըղընտան նա՞սըլ պահս իտէրլէր իտի. Ֆագաթ պիր ազ զիյատէ սըգըշընճա պաղըրըղը նա՞սըլ ուսուլլէրինտէ քէնտիլէրինէ միւսաիտ պիր զէմինէ կէթիրիրլէր իտի.

* *

Եթրաֆըմըզա պագար իսէք, 28-30 եաշընտա պուլընանլարըն պիլէ ազ չօգ Թէխաթթուր իտէպիլէճէքլէրի պու աճվալ իլէ շիմտի կէօրտիւկիւմիւզ հալ արասընտաքի ֆարգըն հաքիգաթէն Թէաճճիւպէ շայան օլտուղունը միւշահէտէ իտէրիզ.

Պու Թաարիֆ իթտիկիմիզ հալին հէնուզ 25 սէնէլիք պիր շէյ օլտուղընա շիմտիքի զէմանտա ինսան կիւճ իլէ ինանապիլիր. Վէ ֆարգ օ գատար պէօյիւք տիւր քի, պու սաթըրլարը կէօզտէն կէչիրէնլէր միեանընտա քէնտի քէնտիլէրինէ «աճապա 2-300 սէնէլիք պիր շէյտէ՞ն մի պահս իթտիկիմիզի» սուալ իտէնլէր տէ պուլընմասը միւհիմէլ տիր.

Եվրոբա մէտէնիյէթինին Թէէսիրի պիզտէ օ գատար շիտտէթլի օլմուշ տըր քի, եաշամաղըն Թարզընտա անճագ չարեէք ասր զարֆընտա հասըլ օլան ֆարգ պիր գաչ ասըրլըգ գատար միւհիմ տիր.

Շիմտի պիզտէ [illegible], [illegible] գալմամըշ տըր. Հէպսիմիզ տէ [illegible], հաթթա պու [illegible] պիւթիւն պիւթիւն Ֆրէնք օլմագ տէրէճէսինէ կիթմիշ օլանլարըմըզ տա էքսիք տէյիլ տիր.

Էնթարիտէն վէ պինիշտէն հիչ պիր էսէր գալմատըղը կիպի, ճիւպպէ տէ արթըգ եալընըզ իսմի գալմըշ պիր շէյ տիր. ճիւպպէտէն սօնրա պինլէրճէ մօտալար կէչիրտիքտէն սօնրա նիհայէթ էլպիսէմիզի Բարիզին սօն մօտալարընըն իհտասընտան իքի հաֆթա սօնրա գապուլ էյլէմէք տէրէճէսինէ կէթիրտիք. վէ էկէր շիմտի բէք չօգ տէլիգանլըլարըմըզըն Թէէսսիւֆինի մուճիպ օլան պիր շէյ վար իսէ, օ տա նի՞չին մօտալարըն պուրատան Բարիզէ կիթմէյիպ տէ, Բարիզտէն պուրայա կէլմէքտէ օլմասը տըր.

Հէլէ գատընլարըմըզըն Թէզեինաթը նօգթաի նազարընտան [illegible] մըզ օ տէրէճէտէ տիր քի, Ֆրանսանըն, Աւսթրիանըն, Ալէմանիանըն վիլայէթլէրինտէքի գատընլար՝ ըՍթամպօլ գատընլարընա ղըպթէ չէքմէլէր սէզա տըր. զիրա Եվրոբա վիլայէթլէրինըն բէք չօղընտա էլպիսէ վէ սաիրէտէ մէմլէքէթին էսքի ուսուլլէրինտէն ազ չօգ պիր շէյ գալմըշ տըր. հալ պու քի պիզտէ պիր պէսլէմէ պիլէ, սօն մօտա Բարիզ ֆիսթանը կիյմէք խուսուսընտա զահմէթ չէքմէզ.

Էսքի Շարգ էօմրիւնտէն էսէր գալմամըշ տըր. շիմտի նէ՛ էսքի ամիրալըղըն էսէրի, նէ՛ տէ ճէնէպիլէրտէն էսքի [illegible] վար տըր. շիմտի Պէյօղլու եալընըզ Ֆրէնքլէրին օթուրտուղլարը պիր մահալ տէյիլ տիր. վէ —ֆէնէրլէր իլէ— «օթուրմալար» կիթմէք ուսուլի գալմամըղը կիպի, պէօյիւքլէր սէօյլէյիպ, քիւչիւքլէր տինլէմէք տէ գալմամըշ տըր. շիմտի [illegible] լէրիմիզ, չայ տավէթլէրիմիզ, [illegible] լարըմըզ, վէ [illegible] լարըմըզ ([illegible]) վար տըր. շիմտի տավէթնամէլէր պասըլմըշ օլարագ կէօնտէրիլիր. վէ ազատան սէլամ կիթմէյիպ, ալէլէքսէր մատամըն իսմի զիքր օլընըր. Պէօյիւքլէր սէօյլէյիպ քիւչիւքլէր տինլէմէք եէրինէ, շիմտի պէօյիւքլէրին տինլէյիպ, քիւչիւքլէրին սէօյլէմէսի զէմանը կէլմիշ տիր. Էվվէլ բարէքէնտանըն քեաղըտ օյունլարընտան քիւչիւքլէրի պիրէր սէպէպ իլէ խանէտէ պըրագըրլար իտի, շիմտի սօարէլէրէ վէ պալօլարա միւմքին օլուր իսէ պէօյիւքլէրի իտխալ իթմէմէկէ չալըշըլըր.

Ֆրանսըզլարըն [illegible] ([illegible]) սէօզիւ՝ պիզտէ զայէթտէն վէ չալըշմագտան զիյատէ՝ էյլէնճէլէրտէ քէնտի էսէրինի կէօսթէրմիշ տիր.

Խանէլէրիմիզին Թէպէտտիւլի աթէշէ Թէհայյիւր իտիլէճէք տէրէճէ տիր. շիմտի գապուլ օտալարըմըզ, սալօնլարըմըզ, վէ քիւթիւպխանէլէրիմիզ վար տըր. վէ զիյարէթ գապուլ իթտիկիմիզտէ օտալարըմըզ իքի մումըն տօնուգ զիյասըյլա Թէնվիր օլընմայըպ, իլլա զիյալարըն քէսրէթի կիպի էյի կիւնտիւզտէն տահա բարլագ պիր հալէ վազ իտէր.

Էյլէնճէլէրիմիզ տէ [illegible] իթմիշ տիր. պէօյիւք պապալարըմըզըն գօրգտուգլարը Թէաթրօ տրամլարը՝ շիմտի նասիհաթ տինլէմէք կիպի տէլիգանլըլարըն սըգըլմասընա սէպէպ օլան շէյլէր տիր. շիմտի օբէրէթլէր վէ պալէթլէր վար տըր, վէ պիր էրքէք իլէ պիր գատընըն մուզիգա սէսի իլէ սըչրամասընը մէտէնիյէթին սօն նօգթասը ատտ իտէնլէր տէ էքսիք տէյիլ տիր.

Իշլէրիմիզ տէ էսքի պիր Թարզ բէյտա էյլէմիշ տիր. շիմտի Թիճարէթքեահլար էսքի գալըն տուվարլը խանլարտա տէյիլ տիր. իրի չիվիլի գասալար տա գալմամըշ տըր. էսքի զէմանտա՝ մէվճուտ օլան բարայը ինքեար իտէնլէր չօգ իտի, շիմտի վիւճուտի օլմայան պիր սէրվէթ իլէ իֆթիխար իտէնլէր քէսիր տիր. խանլարըն տուվարլարը ինճէլմիշ տիր... էյ վա՛հ, գասալարըն իչինտէքի բարալար տա....

* *

25 սէնէ զարֆընտա հասըլ օլան պու Թէպէտտիւլ հագգընտա տահա մուգայէսէյէ տէվամ իտէլի՞մ մի.

Ֆագաթ պու մուգայէսէյէ տէվամա նէ՞ լիւզում վար տըր. Գըսա սէօզ իլէ տիմէք քեաֆի տէյի՞լ մի տիր քի՝ պիզտէ Շարգ էօմրիւ կիթմիշ վէ անըն եէրինէ Ղարպ էօմրիւ կէլմիշ տիր.

Մագսատըմըզ պու Թէպէտտիւլլէրտէն տօլայը շիքեայէթ տիր զանն օլընմասըն. իֆրաթ տէրէճէսինէ կիթմէմիշ, եախօտ սուի իսթիմալ իտիլմիշ օլան [illegible] պէրթարաֆ իտիլտիկի հալտէ, պու Թէպէտտիւլ՝ հուսուլը զարուրի օլան շէյլէրտէն իտի.

Եվրոբա իլէ միւնասէպաթ բէյտա իթմէք՝ Եվրոբալըլարըն եաշամալարընըն Թարզընը գապուլ իթմէքտէ զարար զըլաճագ իտի. վէ մատամ քի Ղարպ շիմտի Շարգտան տահա միւթէրագգի տըր, պիզիմ անլէրին եաշամասընըն սուրէթինի գապուլ էյլէմէքլիկլիմիզ զարուրի իտի.

Ֆագաթ շիմտի պու պէնտին պաշընտաքի մուգատտէմէտէ սէրտ օլընան սուալը կէլէճէյիզ. «Նէ՞ տէն տիր քի պիզտէ զէնկինլիք Ղարպ էօմրիւնին Թէրագգիսի իլէ պէրապէր արթմալը իքէն, անըն զըտտը հասըլ օլմուշ, եանի զանն իտէրսին Ղարպ էօմրիւ Թէրագգի իթտիքճէ բարամըզ էքսիլմիշ տիր.»

Պու սուալ միւհիմ պիր սուալ տըր. վէ ճէվապընը, եանի պիզտէ Ղարպ էօմրիւնին Թէրագգիյաթընա միւթէնասիպ պիր սուրէթտէ սէրվէթին տէ արթմամասընըն սէպէպլէրինի պուլմագ՝ պու սէպէպլէրին միւմքին մէրթէպէ մէյտանտան գալտըրըլմասընա խըտմէթ էյլէմէք տիմէք տիր.

Միլլիյէթիմիզ Ղարպ էօմրիւնին Թէէսիր ու Թէամմիւմէ պաշլամասը՝ սօն եարըմ ասըրըն էն զիյատէ ճալիպի տըգգաթ աճվալինտէն պիրիտիր. Պիզ էօզգէրտա պու պապտէ դայէթ մուխթասար վէ նազըր պիր մուգայէսէ իրատ էյլէտիք. Ֆագաթ էկէր Շարգըն Եվրոբա էօմրիւնի գապուլ էյլէմէսի սըրասընտա Թէտրիճէն հասըլ օլան Թէպէտտիւլաթը կէօսթէրիր պիր էսէր, վէ եախօտ պու զէմանըն աճվալի հագգընտա րօմանլար եազըլըր իսէ, քէմալը մէրագ իլէ օգունաճաղը շիւպհէսիզ տիր.

Ալիմին պիրի «ճիհան մաթէմաթիք իլէ իտարէ օլընըր» տէմիշ տիր. միլլէթլէրի տէ պու ճիհան քէլիմէսինին իչինտէ անլամագ լազըմ կէլիր.

Պիզ, եարըմ ասըրտան պէրի Եվրոբա մէտէնիյէթինին հէր շէյինի գապուլ իթտիք. գըյաֆէթիմիզի, խանէլէրիմիզի, ատապ ու ախլաքըմըզը, վէ հաթթա՝ նիչէ շէյլէրտէ հըսսիյաթըմըզը պիլէ անլէրէ պէնզէթտիք, իչիմիզտէն նիչէլէրի Եվրոբա րօմանլարընը քէնտի էօմրիւլէրինտէ Թէճրիւպէ էյլէմէք խաթասընա տիւշտիւլէր. վէ նիչէ քիւթիւպխանէլէրտէ՝ միլլի մուհարրիրլէրիմիզին ասարընըն եէրինի Ալէքսանտր Տիւմանըն վէ եախօտ Էմիլ Զօլանըն րօմանլարը Թութտու.

Հէր շէյի Թէպտիլ իթտիք. պիր շէյտէն պաշգա.

Պու պիր շէյ սայիր ճիւմլէսինին րուհու օլան [illegible] գազանմանըն եօլու տըր.

---

(204)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ԹԸՄԱՐԻԿ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

7

Պիր տէ նակէհան մէրգում տէլիգանլը պիր գարար վէրիպ այաղա գալգարագ Թիթրէք պիր սէտա իլէ.—Էվվէթ, տօգթօր էֆէնտի, էվվէթ, պապաճըղըմ... եանըլմայօրսընըզ... միւպթէլայի աշգ ու սէվտա օլմուշըմ տըր... ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ...

Բէյմօն՝ տիւշարը տէհշէթ օլարագ.—Էյ պու աշգ ու սէվտա՞ մը սէնի Թէլէֆ իտիյօր.

Բօլ.—Պէնի Թէլէֆ իթտիկինի պիլմէյօրըմ, լաքին պէնի պօզըյօր... պէնի իւզիյօր... պէնի պիթիրիյօր...

Տօգթօր.—Սէվտիյինիզ գըզ սիզէ լայըգ տէյի՞լ մի տիր.

Բօլ.—Պանա լայըգ տէյի՞լ մի... պու պիր քիւֆր տիր... կիւզէլլիկի գատար տա Թէմիզ պիր գըզ օլտուղունը Թէէմին իտէրիմ...

Տօգթօր.—Էօյլէ իսէ նի՞չին մուզտարիպ օլույօրսընըզ... անընլա սիզին արանըզտա տէֆի նագապիլ պիր էնկէլ վա՞ր մը տըր....

Բօլ.—Բէք տէհշէթլի պիր էնկէլ վար... Գըզ պէնիմ իչին զայիպ օլմուշ տըր... պիլմէմ նէրէտէ պուլայըմ... էկէր քէնտիսինտէն այրըլմայաճագ օլսա իտիմ, իւմիտ իտէր իտիմ... մուզտարիպ օլմազ իտիմ... պէքլէր իտիմ.

Տօգթօր.—Նա՞սըլ օլուր քի մէրգումէյի նէրէտէ պուլաճաղընըզը պիլմէյօրսընըզ... Թանըմա՞մըշսընըզ.

Բօլ.—Մէրգումէյի Թանըմամ... իսմինի պիլմէմ... հագգընտա հիչ պիր մալումաթըմ եօգ տըր... Պիր կիւն մէրգումէյի կէօրտիւմ վէ կիւզէլլիկինէ հայրան օլտըմ... քէնտիսիյլէ գօնուշտըմ... ճէվապ ալտըմ վէրտիմ... լաքըրտըսը պէնի ճէզպ իթտի... Իլք տաքիգատան իթիպարէն մէրգումէյէ կէօնիւլ վէրտիմ... միւտտէթի հայաթըմ իչին մէրգումէյի սէվտիմ... պիր տահա կէօրմէտիմ. անճագ ուզագտան պիր քէրրէ տահա կէօրտիւմ... մէրգումէնին ալընը պուլա [illegible] ... գալպիմի տաղլայօրլար կիպի [illegible] պէնի չօգ ֆէ[illegible]... Անտէն պէրու հիչ պիր շէյ եօգ... մէրգումէ՝ հարէքէթ իթմիշ [illegible], վէ ավտէթ իտէճէ՞գ մի տիր, պիլմէմ...

Տօգթօր.—Պու կէնճ գըզը պէքլէ՞ էվլի մի.

Բօլ.—Պիլմէյօրըմ... վէ իշթէ պունը պիլմէտիկիմ իչին տիւշարը մէճնուն մէսէլէ օլույօրըմ... Պէլքի կիւնին պիրինտէ մէրգումէյի պուլաճաղըմ, օ զէման էկէր հուրր ու սէրպէսթ պուլընմազ իսէ տահա զիյատէ մուզտարիպ օլաճաղըմ... Պապաճըղըմ, շիմտի արթըգ սըրըմը անլատըն... Տօգթօր էֆէնտի, սիզ տէ ըզտըրապըմը անլատընըզ... [illegible] ու ֆիքրիմի զայիպ իթմէմէք իչին [illegible] մէրգումէյի պուլմազ իսէմ [illegible] ...

Բէյմօն.—Պու գըզ կիմ մի՞ տիր [illegible].

Բօլ.—Էվվէթ, պապաճըղըմ.

Բէյմօն.—Նէրէյէ կիթմիշ օլտուղունը անլամադա չալըշմատըն մը.

Բօլ.—Սօրտում, սուալ իթտիմ, հէր պիր խաբէր ալամատըմ... Մէրգումէյի պուլմաք իչին [illegible], գըզ պանա պէօյլէ պիր հազ վէրտի քի [illegible] մէրգումէնին նամուսունա տօգունաճագ պէօյլէ պիր Թահգիգաթ իլէ Թէճէսսիւսաթա կիրիշէմէմ իտիմ.

Բէյմօն.—Մէրգումէյի պիւլաքէտ արարըզ, էվլատըմ... Ինշալլահ պուլուրուզ... —տէտի.

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ տէլիգանլընըն հիւզն ու քէտէրինի տէֆ իթմէք վէ օնա պիր ազ իւմիտ վէրմէք իչին չու սօն սէօզլէրի օղլունա սէօյլէմիշ իսէ տէ, քէնտիսինին էօյլէ պիր գանաաթ հասըլ օլմամըշ իտի.

Բէյմօն՝ Բօլըն էլինի Թութարագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Եիւրէքլի օլ, էվլատըմ. Աշգ ու մուհապպէթին մագսատը՝ հայաթ վէրմէք օլտուղընտան, աշգ ու մուհապպէթ սէնի էօլտիւրէմէյէճէք տիր...

Տօգթօր Թօմբսըն.—Խասթայը՝ եարասընը պիզէ կէօսթէրմէկէ գանտըրտըմ... պու էլվէրիր... Շիմտի, էֆէնտի, իզն վէրիրսէնիզ Թագըմ իտէլիմ... Պէն միւճերիմտէ էյի իտէճէյիմ... սիզ տէ րուհ ու գալպինին Թէտավիսինի տէրուհտէ իտինիզ... Սիզ տէ, սէվկիլի էվլատըմ, էրքէք օլունըզ, քէսիլմէյինիզ վէ բէտէրինիզի տիւշիւնինիզ... Պէն շիմտի պիր րէչէթա եազաճաղըմ... Պու րէչէթանըն ահքեամընը հարֆիէն իճրա իթմէյի ունուտմայընըզ.

Բօլ.—Վատ իտէրիմ, տօգթօր էֆէնտի.

Տօգթօր Թօմբսըն նամը տիկէր Ժագ Լաբարտ՝ պիր բարչա քեաղըտ ալըպ րէչէթայը եազմաղա պաշլատը.

Եանընտաքի օտատա Մատմազէլ Մարթ՝ ճան ու կէօնիւլտէն Բօլըն աղզընտան չըգան սէօզլէրէ գուլագ վէրէրէք, մէրգում տէլիգանլընըն պիլմէճպուրիյէ պէյան ու իգրար էյլէտիկի սըրրը պիր մէսէրրէթի ֆէվգէլատէ իլէ իսթիմա իթմիշ իտի.

Լաքին պու մէսէրրէթէ պիր խէվֆ ու տէհշէթ գարըշըյօր իտի.

Բօ՛ քէնտի (գըզ) սէպէպիյլէ մուզտարիպ օլույօր իտի...

Բօլ՝ մէրգումէյի քէնտիսի իչին էպէտիյէն զայիպ օլմուշ զանն իտիյօր իտի.

Գըզ քէնտիսի իսէ օրատա, Թա եագընընտա պուլընըյօր իտի... արալարընտա եալընըզ պիր գաբու վար իտի.

Գըզ՝ միզկէսի գաբույը պիր իթմէ իլէ աչըպ, քէնտիսի իչին աթէշի աշգ ու սէվտա իլէ ճուշան օլան տէլիգանլըյա.—Իշթէ պէն պուրատայըմ... իսմիմի պիլիրսինիզ... պէն հուրր ու սէրպէսթիմ վէ սիզի սէվէրիմ.—տիյէպիլիր իտի.

Լաքին նէ չարէ քի Մատմազէլ Մարթ պունը եաբամազ իտի... Եաբամայաճագ իտի...

Գըզըլգատան նէշէթ իտէն գօրգունչ էսէրի օլարագ եէրինտէն պիլէ գըմըլտամայօր իտի.

(Տէվամը)

հէնի պիր մէտէնիյէթի գապուլ էյլէտիկիմիզ սըրատա, հալընըզ անըն զաֆիրի կէօսթէրիչիլէրինի գապուլ իթմէքլէ իքթիֆա իթմէյիպ, իլա հէմծի+ ճիհէթինի տէ գապուլ էյլէմէկէ լիւզում վար իտի։

Պիզ պունը հարմատըգ։

Իտարէխանէլէրիմիզին չէքլինի թէպտիլ իթտիք, խանլարըն տէմիր բարմագլըգլը օտալարը հէրինէ՝ ալաֆրանկա պանգա ուսուլինտէ դըշըլար թէչքիլ էյլէտիք. ֆագաթ պունլարըն իչինտէ էվվէլ հէր նէ եաբար իտիք իսէ, չիմտի եարտըղըմըզ հինէ օ տըր։

Պիզ Էվրոբա մէտէնիյէթինի գապուլ էյլէտիկիմիզ սըրատա, անըն ֆէննը սէրվէթէ աիտ օլան րուհընը անլայամատըգ։— Շիմտիքի հալին պիւթիւն սէպէպի իշթէ պու տըր։

Եակի զէմանտա բարա գազանմագ իչիւն եաբըլան չէյլէր նէ՞ իտի։

1. Մէչրու (վէ սանհա զիյատէ ղայրը մէչրու սուրէթինտէ) բարա գաիզէ վէրմէք։
2. Թէաննիւտաթ վէ իլթիզամլար։
3. Սարրաֆլըգ, վէ բօլիչածըլըգ։
4. Տիւքքեանճըլըգ։
5. Գոմիսիոնճըլըգ։
6. Պապալարըմըզտան գալմա եակի սանաաթլարը իչլէմէք։
7. Անատոլուտըն պաղը ճիհէթիլէրինտէ պիր տէրէճէյէ գատար եօկի ուսուլտէ զըրաաթ։

Շիմտի եարտըղըմըզ չէյլէր տէ թըրգըը պունլարտան իպարէթ տիր։

Օլապիլիր քի շիմտի սանաաթլարըմըզա հէնի պիր սիւս վէրմիշ օլալըմ. օլապիլիր քի սարրաֆլըղը պանքէրլիք հալինտէ պուլընտըրալըմ, վէ գոմիսիոնճըլըղը Էվրոբա իլէ միւնասէպաթ տաիրէսինէ կէօթիւրմիշ պուլընալըմ. ֆագաթ պունլար թէֆէրրուաթտան իպարէթ տիրլէր։

Էվրոբանըն սէրվէթինին ասըլ րուհը պունլարտա տէյիլ տիր։

Էվրոբատա սէրվէթին արթմասընըն եսասը չու իքի չէյտէն իլէրի կէլմիշ տիր։

Թիճարէթտէ գոմիսիոնճըլըգ կիպի միւպատէլէյէ վասըթա օլմագլա իքթիֆա իթմէյիպ, հ... (նանի ֆապրիգաթօր օլմագ։)

Սարրաֆլըգտա բարանըն ֆայիզինի պաչգա պիրիսինին իսթիխտամընտա արամայըպ, սէրմայէյէ միւնթաճ հէնի պիր իշին քեարընտա արամագ, (ֆապրիգալար, չիֆթլիքլէր, թէսիթկեահլար թէէսիսի, չըմէնտոֆէրլէր, եօլլար ինշաը, վէ սայիրէ։)

Պու իքի ուսուլին իւզէրինէ իւչիւնճիւ պիր գուվվէթ սահա կէլմէքտէ տիր քի, օ տա [illegible]

Շիմտի Թէտգիգ իտինիզ քի, պու խուսուսլարըն գապուլի եօլունտա պիզտէ նէ՞ եաբըլմըշ տըր։—

Հիչ։

Եինէ սարրաֆըմըզ՝ ֆիլան աղանըն եախոտ ֆիլան էֆէնտինին տարըզգա պուլընըզ 100տէ 2, 3, 4 ֆայիզ իլէ բարա ալմասընը, եինէ գոմիսիոնճըմըզ՝ ֆիլան մալի կէթիրթմէկէ, եախոտ կէօնտէրմէկէ վասէթա օլմագըղը, եինէ թիւճճարըմըզ ֆիլան մալի չուլրատա ալըպ պուրատա սաթմաղը տիւշիւնիւր։

Իշթէ պիզտէ զէնկինլիկին Ղարպ եօլրիւ իլէ պէրապէր թէրագգը իթմէմէսինին ասըլ սէպէպի։

Պու Նօգթա ղայէթ միւհիմ տիր։

Էվրոբա եօլրիւնիւ գապուլ իթտիկիմիզ սըրատա Էվրոբալըլարըն բարայը Նասըլ գազանտըրտըգլարընը Նազարը տիգգաթա ալմամըզ լըզըմըզ՝ պիր Թարաֆտան մասրաֆըն արթմասընը վէ տիկէր Թարաֆտան քեարըն էքսիլմէսինի մուճիպ օլմուչ, վէ նիհայէթ շիմտիքի հալի Թէվլիտ էյլէմիշ տիր։

Իքինճի մէգալէմիզ պու թէճավվիւլին Թէտգըգը իլէ, հասըլ օլան ֆէնա նէթիճէսինին մէյտանտան գալտըրըլմասը չարէլէրինին թէտգըգընա միւնհասըր պուլընաճագ տըր։

ԲԱՆԱՒՈՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՐ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ա. Տարի

Հեղինակ

Աշխ. Յ. Պոյաճեան

Մեր վարժարանաց մէջ մինչեւ ցարդ Թուաբանութեան ուսումը Նախակըրթարանի կարգաց կ'աւանդուէր բոլորովին հին մէթոտով, որով ամենակարեւոր գիտութեանց մին անխնամ եւ աշակերտները հիմնական սկզբունքներուն բոլորովին անտեղեակ կը մնային։ Այս անգամ վկայեալ երկրաչափ եւ ազգային վարժարանաց չափագիտութեան ուսուցիչ Պոյաճեան էֆ. Նախակրթարանի Ա. տարիէն մինչեւ Երդ տարի մանկավարժական դրութեամբ Թուաբանութեան նոր դասընթացք մը պատրաստած է, որ արդարեւ թէ՛ ուղղութեամբ եւ թէ ուսուցանելու դիւրութեան եղանակով զարգացեալ ազգերու վարժարանաց յարմար դասագիրք մ'է, որ միանգամայն պատ. Ուսումն. խորհրդոյ փառաւոր վաւերացման իսկ արժանացած է բոլոր վարժարանաց մէջ ԽՆԱՄՈՎ գործածուելու համար։

Այս նոր դասագրքին մէջ ուղղութեան ճշդութիւն, եղանակի ընտրութիւն, ուսուցանելու դիւրութիւն՝ իրարու կը յաջորդեն։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով. գին 4 ղրուշ։

Վարժարանաց համար % 15 զեղչ։

12—7

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԱՆՍ ԶԱՐԽԱՓԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

ԱՐՄԱՇՈՒ

Նիկոմիդիա 14 սեպտ.
Հինգշաբթի գիշեր

Վերջին օրերու աշնանային փոփոխական եւ անախորժ օդոյ յաջորդող այս առաւօտեան գեղածիծաղ արշալոյսն՝ հաճոյական ուղեւորութեան մը գլխաւոր պայմանը կ'աւետէր մեզ։ Մխիթարէի ընկերութեան շոգենաւերէն մին պիտի փոխադրէր մեզ հոն, որ արդէն ժամանակէն առաջ սկսած էր ուխտաւորներով լեցուիլ, ուր արանց, կանանց եւ տղայոց բազմութիւնը մասնաւոր տեղը գրաւած է, եւ իւրաքանչիւրն խնամով զետեղած է իւր կայքն ու գոյքը։ Ընդունայն կը նայիս շուրջդ ծանօթ մը գտնելու եւ ուղեկից մը ունեցած ըլլալու հաճոյքը վայելելու. այս բարեպաշտ խումբն անծանօթներէ կը բաղկանայ, որք սակայն մտերմացած են իրարու եւ զանազան հարցեր կ'ուղղեն միմեանց. այս ուխտաւորական բանակը քիչ մը վերջ աւելի կ'ստուարանայ, Գուզգունճուքէն եւ Սամաթիայէն եկած ուխտաւորներով, որոց քով կան նաեւ գալկադէմ կամ խեղանդամ երկսեռ մանուկներ եւ չափահաս երիտասարդներ։

Կը հեռանանք Պոլսոյ ափունքներէն հազիւ առաւօտեան երրորդ ժամուն, մինչ կը ծածկուին մեր աչքերէն մօտաւոր անմարդաբնակ կղզեակներ, որք բուսական թուով ցրուած են աստ անդ, հազիւ բուսականութիւնն սակաւ ինչ օժտած է այդ ամայի տարածութիւնն, կը յառաջանանք, եւ մի եւ նոյն տեսարանն է որ կը պարզի մեր աչքին առջեւ, մինչ ի հեռուստ կ'երեւին դեռ Պոլսոյ պարիսպներն եւ քաղաքն իւր արտաքին շքեղութեան մէջ։ Ոգեւորութիւնն սկսած է մեր շուրջն իւր գլուխն ամբառնալ. կէս օրին մօտ ուղեւորաց ընթրեաց ժամուն, ամէնն իւր ծրարը կը պարզէ եւ սերտ համախմբութիւն մը նշմարելի է այս նոր ծանօթ բարեկամական շրջանակին մէջ, տեսնողին նախանձը գրգռելու չափ։ Մայր մըն է ընդհանրապէս որ իւր քով գտնուող կնոջ կը պատմէ՛ կանացի պարզ եւ անկեղծ դիւմամբ իւր ներքին գաղտնիքն եւ գլխաւորաբար ուխտին նպատակն, խնդրոյն աւելի կամ նուազ արդահատելի երեւոյթին տեսակէտով։ Կեանքի զանազան պատկերներ պարզուեցան մեր աչքին առջեւ, որոնք մեր աւելորդ ժամանակներուն մէջ ուսումնասիրեցինք մօտէն. անցնինք։

Ահա յանկարծական փոփոխութիւն մը առջի տեսարաններուն վրայ, ամայի կղզեխումբերուն յաջորդած է միաձեւ գեղատեսիլ եւ կանաչազարդ բլրակներ եւ մացառներ, անցնիմք ատոնց կողէն ալ եւ երեկոյեան դէմ կը հասնի շոգենաւն ի Եալըվա, ծովեզերեայ սակաւաթիւ բնակութեամբ գիւղ մը, որու երկու կողմանք կը տարածուին ընկուզենիք եւ ձիթաստանք. Նաւակ մը երկսեռ խումբ մը փոխադրած է մեր շոգենաւն որ արդէն շարժելու տեղի չէ մնացած, ասոնք ըստ երեւոյթին բարի եւ պարզ գիւղացիներ են, որոնցմէ մի քանին եկած են Գըլըճ գիւղէն եւ մանրամասնօրէն պատմեցին մեզ, նոյն գիւղի ծանօթ ամուսնութեան դէպքն որու մասին Կրօն. Ժողովոյ կողմանէ կարգուած քննիչ Հօր տեղեկագրութեան կ'սպասեմք։ Նոյն բնական դիրքն եւ երեւոյթըն ունի նաեւ Տարըճա՝ ուր կը հանգիստ շոգենաւն, կը տեսնես ձիթաստանի եւ ընկուզենեաց տարածութեան մէջէն տնակներ եւ բուսական կոկիկ բընակութիւններ մէկ գծի վրայ, հանդիպակայ կողմն է Փարամուսալ լեռան մը ստորոտ եւ ծովեզերեայ կանոնաւոր գիւղ մը, որու շրջակայքն թուփեր եւ մացառներ, բարտի եւ հացի ծառեր, որոնք կը հովանաւորեն շրջակայ հովիտներն, կը քերենք եւ կանցնինք այդ գիւղերու կողէն, մի եւ նոյն տեսարանն բուսականութեան, միօրինակ այդ շքեղ բնական պատկերն որոնց մէջ երբեմն նշմարելի է բնակութիւններ ցանցառ թուով, եւ գիտակք կանուանեն զանոնք Թէրէքքօյ, Փոնճա, Տէյիրմէնտէրէ, Էրէկլի եւայլն. տեսարան մը արդարեւ շքեղ եւ ակնահաճոյ որ բնակութիւն եղած է աշխատասէր եւ պարկեշտ ժողովուրդի մը, տեղ տեղ այրած ծառաստանի մը կարմրութիւնն եւ ուրեք ուրեք մսոյ գիւղանալն կը տեսնես։

Երկար է նկարագրել բնութեան այս շքեղութիւնն, որչափ կարելի է հաւատարիմ գտնուինք մեր պաշտօնին։ Ուղեկից կը գտնուին ինձ հետ ցարդ, ծանօթ անձերէս Միացեալ ընկերութեան գործակատարներն որ զուարթ եւ ազնուոր խօսակցութեամբ եւ կենցաղագէտ հոգատարութեամբ, այս ուղեւորութեան երկար ժամերն անզգալի ըրին գրեթէ, իսկ շոգենաւի պաշտօնէութեան նկատմամբ խօսիլ աւելորդ աշխատութիւն է կարծեմ, սկսեալ մասնաճիւղերու Ընդհ. տնօրէն Մեծ. Մկրտիչ էֆ. Պէյլիքճեանէն որ առաւօտուն ժամերով ուղեւորաց հանգստութեան մասին ամեն հոգատարութիւնն ըրած էր, այդ ընթացքն պահպանուեցաւ մինչեւ ցարդ, նաւապետ Րէճէպ էֆ. ներքին հսկող Ազիզ էֆ. շրջուն քննիչ Մէհմէտ էֆ. ամենայն խնամով ջանահնար կ'ըլլային ուխտաւոր բազմութեան անդորրութեան, որոցմէ ոմանք ալ շատ օրինաւորութեան սահմանէն մէջ մնալ չէին ախորժեր կ'երեւէր։

Այս պայմաններու մէջ կատարուած ուղեւորութիւն մը չը պատճառէր մեզ այն խռովական հրճուանքն, զոր պատճառած է մեր գաւառական վանքերու ուխտագնացութեանց նկարագրութիւնն միայն, փոխանակ այդ հմայքին տարտամ գաղափար մը միայն ունիմք Արմաշու ուխտագնացութեան մասին. մեր վաղեմեան ուղեւորութիւնն պիտի հաստատէ ամէն բան։

Մեսասան ժամերու ծովագնացութիւն մը կը բոլորէինք, եւ հազիւ ի հեռուստ լուսոյ նշոյլներ կ'երեւէր ուր յառած էր ամենուն աչքն, այդ էր Նիկոմիդիան. բայց պէտք էր կէս ժամու չափ եւս յառաջանալ, եւ կէտերու հեռաւորութիւնն չափող ուղեւորաց խըմբակն սկսած էր տրտունջներ բառնալ իւր ծրարներն ամփոփելով. մինչ ժամը ճիշդ գիշերի երկուքն էր, ահա ամբողջ լուսաւորեալ Նիկոմիդիան. անհամբեր կը ցատկենք ի ցամաք եւ կօչենք ոմանց շնչաւոր եւ անշունչ բեռներուն (հիւանդաց) մինչ անտարբերներն ներկայ կարծիքներու առջեւ կը դատապարտըուին։ Գտանք մեր պանդոկն, ուստից ի գիշերի կերթանք Առաջնորդարանն, որ կը գտնուի Նիկոմիդիոյ Ս. Եկեղեցւոյն կից. եկեղեցւոյն հանդէպ գտնուող դաշտն ծածկուած է յԱրմաշ ուղեւորութեան սայլերով որք կէս կանգուն հազիւ լայնութիւն ունին, եւ երկու կանգուն երկայնութիւն. խոտն է նըստարանն, եւ ծածկոյթ մը կը շրջանակէ սայլն, որու ստորոտն երկու գօմէշներ ընկողմանած կը փնչան, մինչ միւս կողմանէ ուղեւորաց խմբակ մը զանազան ճարտարութեամբ կը ջանայ համոզել այդ լեռան զաւակը, որ հաւասար ճարտար զէնքեր կը հանէ քեզ դէմ, ամենուն բաժինն է մանել այդ հոսանքին մէջ։ Անդին եկեղեցւոյ բակն լեցուած է ուխտաւորաց բազմութեամբ որոնցմէ ոմանք իրենց գոյքերուն վրայ ննջելու կը պատրաստուին, մինչդեռ ուրիշներ համեստ նախաճաշ մը կընեն իրենց զաւակներով, աղօտ լոյս մը կը լուսաւորէ Առաջնորդարանի սենեակներէ մին, հոն կելնենք, Միսակ էֆէնտի Գավաֆեան ծանօթ համակրելի Նիկոմիդացին՝ հաշուետումարներու հետ կ'զբաղի, որու դէմ նըստած է Առաջնորդարանի գրագիրն հաւանականաբար, համակրելի երիտասարդ մը։ Միսաք էֆ. կը ծանուցանէ թէ՝ տեղւոյն վարժարանի նախկին հոգաբարձութեան հաշուետումարներու քննչութեան պաշտօնն կըկատարեն՝ որ թէպէտ եօթը անձերէ կը բաղկանայ, բայց Սահմանադրութեան դժբաղդ հակատագրին պատճառաւ ինքն միայնակ մնացած է։ Մի քանի տեղեկութիւններ կառնումք նաեւ վիճակային գործոց վրայ որչափ կը ներեն միջոցներն. Արմաշէն վերադարձին Նիկոմիդիոյ վիճակային գործոց վրայ առիթ պիտի ունենամք տեղեկութիւններ քաղելու։

Հոս կը լսեմք նաեւ թէ Արմաշու Ս. Աստուածածնի վանւոյ եկեղեցական վարժարանի աշակերտաց միջօրէին չոգեկառքով հասած են բարապանի մը եւ Ս. Պատրիարքին անձնական սպասաւորին առաջնորդութեամբ եւ մեզ հետ կը պատրաստուին մեկնիլ վաղ առաւօտ յԱրմաշ։

Կէս գիշերոյ ընդհանուր լռութեան մէջ, որ երբեմն աքլորի մը ձայնը կը խանգարէ, կը գրեմ այս տողերն, 3—4 ժամէն կ'սկսինք մեր բուն ուխտագնացութիւնն. վարձուած սայլեր կ'սպասեն մեր օթեւանին քով, անհնար է առաւօտուն կառք վարձել, այնչափ բազմաթիւ են ուխտաւորներն, շատեր՝ սայլին մի գործիքն իրենց սեփական պահած են ապահովութեան համար։

Մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին աստ ընդառաջելու Արմաշու Խնամակալաց, որոցմէ կ'սպասուի Վսեմ. Ունճեան Աբիկ էֆէնտիի, Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի եւ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի, իրենց ներկայութեան հաւանականութեան հաշուոյ Մասնաւորապէս տեղւոյս բարձրաստիճան Թուրք պաշտօնատարներէ մին՝ անձամբ ի Պօլիս գալով, գիշեր մը անցունելու համար իւր բնակարանն հրաւիրած է Ըզ. Վսեմ. Ունճեան էֆէնտի, որու բարեբարբառներէ մէկն է. բայց կը կարծուի թէ Խնամակալ Տեարք ուղղակի վաղը ցերեկին մեկնին յԱրմաշ, ուր կ'սպասուին ժամը 3ին։

Քանի մը ժամէն կը մասնակցիմ ուխտաւոր թափորին, պիտի ջանամ ժամանակին տեղեկագրել ամենայն մանրամասնութիւնք, որք առանձին եւ արտասովոր հրապոյր մ'ունին։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՄԱՍՆ

Հեղինակութիւն

Միքայէլ էֆ. Աճեան

Էրմէնիճէ իչպու տէրս քիթապը՝ 160 սահիֆէտէն իպարէթ օլարագ նէֆասէթը թամմէ իլէ թապ օլընմըշ պիր էսէր օլուպ, պունըն իւթիմալի կէրէք մէքթէպլէր միւլիյէսինի էրքէք վէ գըզ շակիրտանընա վէ կէրէք թարիխ մէրագլըլարընա ֆէվգալատէ պիր ... միւֆիտ օլապիլիր։

Իշպու քիթապըն ֆիյաթ ճա էհվէնիյէթի սախի՝ ագ վագթ զարֆընտա թէքմիլ ֆիրուխթ օլընաճաղընա ալըճա պիր թէէմինաթ սայըլապիլիր։

Պունըն իքինճի ճիլտի՝ պիրինճիսի գատար միւքէմմէլ վէ մունթազամ օլըըը հալտէ իքմալ իտիլմիշ օլմագլա, եագընտա մէյտանա չըգարըլաճաք օլաճագ տըր։

«Օսմանեան Պատմութիւն»ըն 1ինճի ճիլտ վէ եա գըսմընըն ֆիյաթը 5 ղըշ. օլուպ, մէքթէպլէր իչիւն տահա էհվէն վէրիլէճէք տիր։

ՔԻՆԱ ԼԸՖՕՐ

Տանկ նէվինտէն օլան հիւմմայաթըն իյրաս իթտիկի զաաֆիյէթի տէֆ իթտիկի վէ գուվվէթ իւաճլարընըն պիրիճիսի օլտըղը՝ ճէմիյէթը Թըպպիյէ մէճլիսինտէն թաստիգ օլունմուշ տըր։

Մահալը ֆիրուխթը՝ Պաղչէ Գաբուսընտա Վ. Գասապեան էճզա տէբօզիթօսու վէ Գալաթատա Լէֆաքինին էճզախանէսի տիր։

Շիշէսի 10 ղըշ. տըր։

---

(96)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Իսկ չքնաղն Ալիս, միշտ արտաքոյ կարգի զուարթութեան մը մէջ էր։

Սրտի կատարեալ գոհունակութեան նշանն եղող այս զուարթութիւնը՝ արդեօք իւր մօտաւոր ամուսնութեան հաճոյքէ՞ն առաջ կուգար, թէ Մարտիրոս աղայի հետ գլուխ գլխի բաց ծովուն վրայ գրեթէ մինակ մնալէն։

Այս գաղտնիքը հիմակու հիմայ թո՛ղ մանկամարդ աղջկան սրտին մէջ մնայ։

Սա չափը պէտք է ըսել սակայն որ, գեղեցիկ Անգլուհին իւր նշանաւոր «Օրագիրը» հետն առնելու չէր մոռցած, և ամեն գիշեր որ հանգըստանալու համար միայնակ իւր փառաւոր խցիկը կը քաշուէր, մէկմէկ քիչ բան կը յաւելուր անոր մէջ, կանոնաւոր կերպիւ օրուան «դէպքերուն» և իւր վրայ տեղի ունեցած տպաւորութեանց վրայօք։

Երկու անգամ բաւական մեծկակ փոթորիկներ կրեցին, և երկու անգամուն ևս Ալիս սաստիկ տառապանաց մէջ ինկած էր։

Այս օրինակ պարագաներու մէջ՝ բարի երկաթագործին առ միլիոնատէր աղջիկը տածած հոգածութիւնները և տագնապները՝ տեսնելու արժանի բաներ էին. և երբ ծովուն կատաղութեան հետ միասին Ալիսի հիւանդութեան կատաղութիւնն ևս կ'սկսէր անցնիլ, այն ատեն Ալիսի չալլած երախտագիտութեան և եղբայրական սիրոյ խօսքերը շատ իսկ կըլլային Մարտիրոս աղային՝ կամ ըստ Նորագոյն և Անգլիական յորջորջման՝ Մըսթըր Մարտիրոսին, կրած բոլոր նեղութիւնները լիովին փոխարինելու համար։

Ահա գործերն այս վիճակին մէջ էին, երբ արդէն երկար ճամբորդութենէ մը ետքը Մէքսիկայի ջուրերը հասնելու շատ բան մնացած չէր։

Ծուլիսի տաք օրերուն յաջորդող քիչ մը զով գիշերներէն մին էր։

Հովը բոլորովին դադրած ըլլալով, «Պրայթ Սթար»ի առագաստները՝ նոր լուացուած ճերմակեղէնի պէս անշարժ կախուած կը մնային կայմերէն վար։

Նաւը գրեթէ գամուած մնացած էր իւր տեղը։

Նաւապետը՝ առաջին տեղակալին պէտք եղած հրամանները տալէ վերջ՝ ճիշդ կէս գիշերին իւր խուցը իջաւ քնանալու համար, Ալիսի և Մարտիրոս աղայի բարի գիշեր մաղթելէ ետեւ։

Ճէյմս Հորսընի աղջիկը և բարի երկաթագործը առանձին մնալով, անոնք ևս բնութեան և լուսնին գեղեցկութեանը վրայ փոփոխակի ներբողներ կարդալէ զկնի, նաւապետին պէս իրենց մասնաւոր խուցերը քաշուեցան և կէս ժամ յետոյ երեքն ալ խորունկ կերպով կը քնանային։

Կէս գիշերը ճիշդ ժամ մը անցնելուն, նաւուն յետսակողմը գտնըուած և նաւաղներուն իբրեւ ննջարան ծառայող սենեակին դռնէն, վայրագ գլուխ մը դուրս երկնցաւ, յետոյ սրունք մը, անոր ետեւէն ուրիշ սրունք մ'ալ, վերջապէս ամբողջ մարդը։

Նաւաղին գլխուն մազերը ցցուած էին, և որչափ որ կարելի կրնար ըլլալ լուսնի լուսովը նշմարել, իւր խիստ թուխ և մորուսաւոր դէմքն ևս ահռելի կերպարանք մ'ունէր։

Այս մարդուն մէկ ձեռքի նշանին վրայ, ուրիշ նաւաղ մ'ալ դուրս եկաւ, անոր ետեւէն ուրիշ մը, յետոյ մէկ քանիներ։

Իրենց թիւր հետզհետէ տասնը հինգի հասաւ։

Վերջապէս ասոնց ձեռները մէկ մէկ բաներ ալ կը փայլէին։

Իրենց նենգաւոր շարժումները յայտնի կը ցուցնէին որ դաւադրութիւն մը կար։

Ամենէն առաջ դուրս ելնողը՝ որ Մալյեցի մ'էր, դաւադիրներուն հրամանատարը կ'երեւէր։

Նախ.ս դժուար չէր ասոնց շարժումներէն գուշակել որ նախապէս պատրաստուած յատակագծի մը համաձայն կը շարժէին։

Նաւաստեաց խումբը բոլորովին դուրս ելնելէ և ննջարանին առջեւը շարուելէ ետեւ, Մալյեցիին երկրորդ նշանին վրայ երեք մասի բաժնըուեցան և տարբեր ուղղութեամբ սակայն ամենայն զգուշութեամբ քայլ առնել սկսան։

Մէկ մասը մէկէն ի մէկ դէպ ի ետ շարժում մ'ընելով, այնպիսի յանկարծական կերպիւ ղեկավարին վրայ խոյացան, որ խեղճ նաւաստին՝ գործին ինչ ըլլալը հասկնալու ժամանակ չգտած, ինքզինքը ծովուն մէջ գտաւ։

Դաւադիրներէն մէկը անմիջապէս կորուսեալ մարդուն տեղ ղեկին գլուխը անցաւ, մինչդեռ երկրորդ մ'ալ, տապար ի ձեռին, ջրին մէջ լըղալով ինքզինքը մահուան ճիրաններէն ազատելու տքնող խեղճ նախկին ղեկավարին շարժումները կը դիտէր, անոր նորէն նաւը ելնելը արգիլելու համար։

Ողորմելի անկեալը վերջապէս մաքցելով՝ մինչեւ նաւուն վերի եզերքը հասած էր, և իւր կենացը խնայուելուն համար աղերսալի բառեր կը մրմնջէր՝ երբ տապարի ահռելի հարուած մը իւր գլուխը ճեղքելով, նորէն զինքը ծովը ձգեց անկենդան։

Այս կողմն յառաջացած հինգ չարագործներուն միւս երեքն՝ արդէն իրենց գործ մը մնացած չըլլալը տեսնելով, վաղեր երկրորդ խմբակին հետ միացեր էին, որովհետեւ թը հոգի մէկանց կը յարձակէին կամուրջին վրայ գտնուող միամիտ տեղակալին վրայ։

Էն առաջ իր վրայ հասնող երկու դաւադիրք իր թեւերէն բռնելով բերանն ալ գոցեցին որ չի կարենայ պոռալ։

Յետոյ երրորդի մը սուր դանակը մէկ հարուածով խեղճին գործը լըմընցուց, և անոր մարմինը ևս ծովը նետուեցաւ։

Այս միջոցին Մալյեցիին առաջնորդութեան տակ գտնուող առաջին խումբը, Նաւապետին Ալիսին և Մարտիրոս աղայի գտնուած խուցերը տանող սանդուխին վերի գլուխը պաշարած էին։

Երբ միւս երկու խումբերէն աւելցած հինգ հոգին ևս ասոնց քով հասան, այն ատեն յարձակման նոր յատակագիծ մը պատրաստուեցաւ։

Մնացեալ երեք նաւաղներէն երկուքը, անդին խոհարարին վրայ հեծած զանի կը կապէին, որ իրենց հաւատարիմ մնալու համար, Ամենայն Սրբոց անունին ծանր երդումներ ընելով իր կեանքը ազատած էր։

Նոյնը կըլլար նաեւ նաւապետին կողմնակից կարծուած ուրիշ նաւաղի մը, որ նաւուն յառաջակողմը պահակի պաշտօնը կը վարէր։

Այնուհետեւ կարգը եկած էր երկրորդ տեղակալին, որ նաւուն տախտակամածին վրայ և նաւապետին խուցին վրայօքը գտնուած ուրիշ խուցի մը մէջ կը ննջէր։

Ցիշեալ պաշտօնակալը՝ իրարանցումի մը ձայն առնելով, ընդոստ իւր անկողնէն վեր ցատքեց և պատճառը հասկնալու համար իւր խցիկին դուռը բանալով դուրս ելնելու կը պատրաստուէր. բայց խեղճ մարդը հազիւ հազ իւր մէկ ոտքը դուրս նետելու կարող եղած էր, ահա ատըրճանակի գնդակ մը զինքը գետին կը փռէ։

Հրացէնի պայթման ձայնին վրայ, երեք խուցերը պառկողները իրենց քունէն արթնցած էին։

(Շարունակելի)

ՊԱՐՁ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սեփականութիւն
Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի
Տպագրութիւն
Գ. Պաղտատլեան (Արամեան)
Գին 40 փարայ

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ. Պոլիս Մեծ Նոր խան Թիւ 48, 49, 50 եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը չկրող օրինակներն վաւերական չեն։ 3—2

ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼ ԷՆ ԳԸՍՍԱ ԵՕԼ ՏԸՐ.

Էյէր եէլ վէ եախօտ սինիր խասթալըգլարընա, ույգուսըզլըգա, ակըլսըզլըգ ճան սըգընթըլըրընա, գաաֆիյէթէ, էյնասըլ խըֆագան թէսմիյէ օլունապիլէճէք, վէ գան բիսիրիկլիէն վէ եախօտ գան գայըբլըղընտան հասըլ օլան էնվաի խասթալըգլարա տուչար օլմուշ պիր տօսթունըզ վարիսէ, բէնտէնիզէ օթ խիւլասասըյլա եաբըլմըշ օլան Բօպ Լըշօ չուրուպընը թավսիյէ իտէնիզ. չիւնքի պու իլաճ աղ վագըթտա մէզքիւր խասթալըգլարը տէֆ իտէր։

Իշպու չուրուպըն թագլիտինտէն պատանմամագ իչիւն, մուճիտի օլան վէ Պօրտօտա Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա 164 նումէրօլը տիւքքեանտա եէգանէ ըլըրքէ իթմէքտէ օլան Մ. Լըշօնըն մէօհրիւնի թաշըյա իթմէլի տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 27 սեպտ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	096-7/8
Օսմ. էսհամը աչըլըտը	16-1/2
» » գարանտը	16-9/16
» » Սէրի Ա	30-
» » » Պ	17-3/4
» » » Մ	16-3/8
Օթօման 1871	94-3/4
Օսմանլը Պանգասը	11-3/4
Ռուսիա խըթիգրազը	101-3/4
Մըսըր ասլ. մութթահըտէ	91-7/8
» իմթիյազը	103-7/8
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	83-1/2
Բօզ լըտ խըթիգրազը	103-3/4
Մահսուսէ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-50

Բարիզ 27 սեպտ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	86-40
» » 4 1/2 %	104-85
Սէնի Օսմ. էսհամը աչըլըտը	16-70
» » գարանտը	16-77 1/2
Միւթէտավէլէ	
Սէրի Պ.	17 85
» Մ.	16 75
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	72-
Օսմանլը Րէժիւի էսհամը	526 25
» Պանգասը	546 25
Գրէտի Լիօնէ	695-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1292 50
Գօնթուար տ'էսգօնթ	92 50
Սիւվէյիշ ագտիսնը	2310
Ռուսիա 5 % 1877	93 15
Իթալիա էսհամը	75-3/8
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	464-37 1/2
Եունան 5 % 1879	417-25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-26

Վիէննա 27 սեպտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-95
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	39-30

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումում. տիւն ագշ. գաբ.	18-05
» » » էն եիւքսէք	18-05
» » » էն աշաղը	18-01
Պու սապահ աչըլըտը գ. ք.	18-06
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	44-30
» » » էն եիւքսէք	45-04
» » » էն աշաղը գ. ք.	44-30
» » » աչըլըտը	44-34
Մըսըր մութթահըտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչըլըտը	-
Սէրի Ա.	30-
» Պ.	17-20
» Գ.	18-06
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	71-
Ագչէ ֆաիզի	7-
Րէօր Ղըշ.	-
Հէյվալըխըզ »	15-

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-20
Սթամպօլ պանգասը	7-08
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-16
Թրամվայ	4-67 1/2

ԱԳՉԷԼԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղըշ.տան	Ղըշ. Բր.
Պէշլագ մէճիտիյէ ֆարգը	108-05
Մէճիտիյէ »	100-20
Պէշլիք »	104-
Ալթըլըգ »	106-
Ինկիլիզ լիրասը	110-16
Ֆրանսըզ ալթունը	87-31
Բօլ	90-15
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	08-76

ԹԱՍՖԻՅԷ ԲԷՀԱԼԸՍԸ

10) լիք ըէգալըա	-
20) » »	08-25
100) » »	-
500 » »	-
1000) » »	08-10
5000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 8)

Քէօբրիւլիւ մէվգիինտէ պուլընան ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մաճալինճէ մէվգի մինագասատա պուլընան էրզագըն պուրատա իթասընա թալիպ օլանլարըն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր։

14 Իյլուլ 1889 3—2

Հաճի Արթին աղանըն քէրէքճի Գէօրգ Ալէքսանեան զիմմէթինտէ պա իլամ ալաճաղը օլան մէպալիղին թէէմինը իսթիյֆասը զըմնընտա մահճուզ վէ ֆիրուխթը մահքիւմ օլան մէտաուրը մէրգումըն Իւսկիւտարտա Զավուշ տէրէսինտէ մուաթթալ տէյիրմէն վէ 30 նումէրօլու քէրէքճի տիւքքեանը տէրունէրին տէ միւսթէգրը 8 րէս պարկիր իթիպարըյլա պիր պարկիր հիսսէսի ինտէլ միւզայէտէ յիրա 100 ղշ. հիսսէյլա 2200 ղըշ. պէտէլ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իտէրէք, Թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր մահ սօնրա գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, 100տէ 5 գամմըյլա զիյատէյէ թալիպ օլանլարըն միւտաէթը մէզքիւրէ զարֆընտա Իւսկիւտար Իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

16 Իյլուլ 305

Ճէվտէթի չէրիֆէտէ իգաա օլունմագ իւզրէ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն 12000 քիւսուր գըյէ մըգտարը բուղտնը զէյթին միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլան թիւճճարըն մինագասա չէրաիթինի անլամագ վէ մինագասատա պուլընմագ իւզրէ իշպու իյլուլըն 16նճը ճումաա էրթէսի կիւնինտէն 21ինճի բէնշէնպիհ կիւնինէ գատար Նիմունէլէրիյլէ պէրապէր մէճլիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

14 Իյլուլ 305 3—2

Պանտըրմա գասապասը էհալիսինտէն պիլա վէլէտ վէֆաթ իտէն Սազիր պօլու Իմամը Սալիհ էֆ. մահլիւլինտէն վէ հարէմէյնը միւհթէրէմէյն վագֆընտան գասապայի մէզքիւրէ չարշըսընտա Թաչ Տիւպի տիմէքլէ մաարուֆ մէվգիտէ Թարաֆը սէլասէսի վագֆը մէզպուրէտէն Այտընօղլու Մօլլա Ահմէտ վէ Մարիանօս Խէթիմլէրի վէ պիր թարաֆը թարիգը ամմ իլէ մահտուտ պիր պապ տիւքքեանըն մահլիւլէն մէվգիի միւզայէտէյէ օլունըրնտան, իշպու 305 սէնէսի իյլուլըն 9ընճը կիւնիւնտէն նիհայէթինէ գատար միւզայէտէ օլունըպ, անտէն սօնրա տա գարարտատէսի քէշիտէ օլունաճաղընտան, տիւքքեանը մէզքիւրէ թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ իսթէյէնլէրին Խազինէի էվգաֆը հիւմայուն մուհասէպէճի ումումիյէ իտարէսիյլէ Գարասի էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի,

11 Իյլուլ 305 5—5

ԽԷՏԻՎԻՅԷ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ
ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-ըէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը.

Բէհէյրա գաբտանըն թահթը գումանտասընտա Տագալիյէ նամ վապօր 1500 թօնէլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա հաֆտ.ին Չինճի չարշէնպիհ կիւնիւ եօլլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՉԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ՊԻՐԷՅՍ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահլայըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընտըգտա, թէնզիլը ֆիաթլը ֆիւրուխթ օլունուր։

Վապօրտա պիրինճի սընըֆ ուսֆրա թագըմը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խըզմէթճի գամըն վար տըր։

Եինէ բօսթայի մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպիհ սապահըլը հարէքէթ իտէն Պէրիյէթիւլ Շամ վապօրլարը տօղրու ԵԱՖԱյա հարէքէթ իտուպ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար։

Բօսթայի մէզքիւրըն Գըրըմըզը տէնիզէ իշլէյէն վապօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի բօսթա չանթաասընըն միւվասալէթինտէն սօնրա Սիւվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուագին, Մասսուա, Հիւտէյտա վէ Ադէն իսքէլէլէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ խիւսուսընտա իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Եէնի Եօնիւմտէ Քէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանեայի մէզքիւրէն աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

Իշպու աճէնթէխանէ պէտէլի Մըսըրըն Պիլէմէյէ բօսթա խարէպանէլէրինտէ թէէմինլէ օլունմագ իւզրէ բօսթա բօլիջալարը [Մանտատ Բօսթ] տախի իթա իտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մահալտէ Մ. Մ. Թօմաս Գուգ վէ էվլատը աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

ՇԱՐԳ
ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ

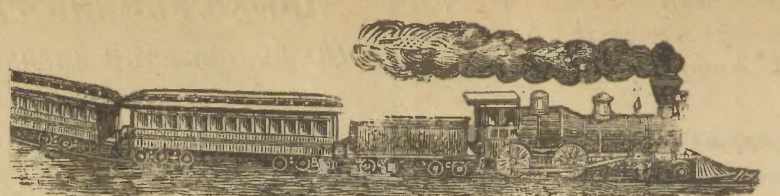

ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ
ՔՈՒՉՈՒՔ - ՉԷՔՄԷՃԷ

1889 ալաֆր. Յունիս 1-էն իթիպարէն եէնի էմրէ տէկին եօլ Թարիֆասը.

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՔՈՒՉՈՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷՅԷ

ՆՈՒՄԷՐՕ	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48
ՕԹԱՍԻՕՆ	ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																						
Սթամպօլ	6 30	7	7 30	7 50	8 30	9	9 30	10 30	11	11 30	12	1 30	2	2 30	3	4	4 30	5	5 30	6	6 30	7	7 40
Գում-Գաբու	6 39	7 09	7 39	8 08	8 39	9 09	9 39	10 39	11 09	11 38	12 09	1 39	2 10	2 39	3 09	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	7 09	7 49
Եէնի-Գաբու	6 43	7 13	7 43		8 43	9 13	9 43	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 14	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	7 13	7 52
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48		8 49	9 18	9 49	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 20	2 48	3 18	4 19	4 49	5 19	5 48	6 19	6 49	7 18	7 57
Եէտի-Գուլէ	6 54	7 23	8 01	8 22	8 54	9 21	9 54	10 54	11 24	11 54	12 22	1 54	2 26	2 51	3 22	4 24	4 54	5 23	5 50	6 24	6 55	7 22	8
Մագրիքէօյ	7 09	7 33	8 12	8 39	9 06		10 05	11 06	11 37	12 05		2 05	2 38		3 36	4 34	5 05	5 35		6 38	7 06	7 33	8 10
Այ-Սթէֆան.	7 18		8 21	8 52	9 15			11 15	11 47				2 47		3 45			5 44		6 48		7 42	
Քիւչիւք-Չէք.				9 03					11 55											6 56			

ՔՈՒՉՈՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼԱ

ՆՈՒՄԷՐՕ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51	45	47
ՕԹԱՍԻՕՆ	ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																						
Քիւչիւք-Չէք.		6 50									12 34										6 15		
Այ-Սթէֆ.	6 30	7		8	8 30		9 30		11 28		12 43				3	4				6	6 27		
Մագրիքէօյ	6 40	7 10	7 40	8 10	8 40		9 40	10 12	11 40	12 15	12 53		2 11		3 10	4 10	4 40	5 10		6 10	6 42	7 12	8 15
Եէտի-Գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 52	10 24	11 52	12 27	1 04	1 25	2 23	2 55	3 21	4 22	4 52	5 22	5 55	6 22	7	7 34	8 29
Սամաթիա	6 56	7 26		8 26	8 56	9 29	9 56	10 28	11 56	12 31	1 07	1 29	2 27	2 58	3 24	4 26	4 56	5 26	5 58	6 26		7 38	8 32
Եէնի-Գաբ.	7 02	7 32		8 32	9 02	9 34	10 02	10 34	12 02	12 37	1 13	1 34	2 33	3 04	3 30	4 32	5 02	5 32	6 04	6 32		7 44	8 37
Գում-Գաբ.	7 08	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	12 08	12 41	1 17	1 38	2 38	3 08	3 34	4 38	5 08	5 38	6 08	6 38	7 11	7 48	8 40
Սթամպօլ	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	12 16	12 49	1 25	1 46	2 46	3 16	3 42	4 46	5 46	5 16	6 16	6 46	7 20	7 56	8 48

Միւլահազա. — Ճէսամէթի աղ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթլի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մագրիքէօյ պէյնինտէ վէ եա օնտան էօթէյէ իյլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունաճագ տըր։

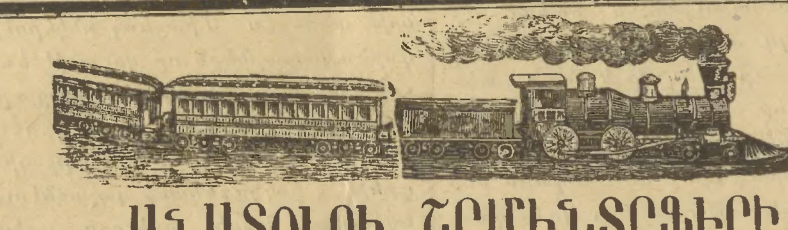

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

1889 Ալաֆր. Սեպտ. 9տան իթիպարէն

ԱԶԻՄԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ. / ՕԹԱՍԻՕՆ		2 Էշեա վէ Եօլճու	4 Էշեա վէ Եօլճու	6 Էշեա վէ Եօլճու	8 Էշեա վէ Եօլճու	10 Եօլճու	12 Եօլճու	Բիրինճի մէվգի ուճրէթ
ՔԷՕՊՐԻՒՏԷՆ		2	3 20	8	9	10 30	11 30	
Հայտար բաշտան		2 40	3 50	8 40	9 30	11 05	12 05	
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	2 45	3 55	8 45	9 35	11 11	12 07	2 628
	ազի.	2 47	3 57	8 47	9 36	11 13	12 10	
Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	2 50	4	8 50	9 39	11 16	12 12	3 210
	ազի.	2 52	4 02	8 52	9 40	11 17	12 16	
Կէօզ Թէբէ	միւվ.	2 56	4 06	8 56	9 44	11 21	12 18	5 15
	ազի.	2 58	4 08	8 58	9 45	11 23	12 20	
Էրէն Քէօյ	միւվ.	3	4 10	9	9 47	11 25	12 25	6 —
	ազի.	3 02	4 13	9 02	9 49	11 30	12 31	
Պօսթանճը	միւվ.	3 08	4 19	9 08	9 55	11 36	12 33	9 —
	ազի.	3 10	4 20	9 10	9 56	11 38	12 43	
Մալթէբէ	միւվ.	3 20	4 30	9 20	10 06	11 48	12 45	14 —
	ազի.	3 22	4 32	9 22	10 09	11 50	12 50	
Գարթալ	միւվ.	3 35	4 45	9 35	10 22	12 03	12 58	20 50
	ազի.	3 37	4 47	9 37	10 23	12 05	1	
Բէնտիք	միւվ.	3 45	4 55	9 45	10 31	12 13	1 08	24 50
	ազի.	3 53		9 53				
Թուզլա	միւվ.	4 13		10 13				34 75
	ազի.	4 18		10 18				
Կէյպիզէ	միւվ.	4 37		10 37				44 25
	ազի.	4 40		10 40				
Տիլ Իսքէլէսի	միւվ.	5 02		11 02				55 25
	ազի.	5 04		11 04				
Թավշանճըլ	միւվ.	5 12		11 12				59 25
	ազի.	5 14		11 14				
Հէրէքէ	միւվ.	5 23		11 23				63 75
	ազի.	5 25		11 25				
Եարըմճա	միւվ.	5 45		11 45				73 50
	ազի.	5 47		11 47				
Թիւթ. Չիֆթլիք	միւվ.	5 59		11 59				79 75
	ազի.	6 01		12 01				
ԻԶՄԻՏԷ	միւվ.	6 23		12 23				91 —

ԱՎՏԷԹ

ԹՐԷՆ ՆՕՄ / ՕԹԱՍԻՕՆ		1 Եօլճու	3 Եօլճու	5 Էշեա վէ Եօլճու	7 Էշեա վէ Եօլճու	9 Էշեա վէ Եօլճու	11 Էշեա վէ Եօլճու	Բիրինճի մէվգի ուճրէթ
ԻԶՄԻՏՏԷՆ				1		7 15		
Թիւթ. Չիֆթլիք	միւվ.			1 20		7 35		11 25
	ազի.			1 22		7 37		
Եարըմճա	միւվ.			1 33		7 48		17 50
	ազի.			1 35		7 50		
Հէրէքէ	միւվ.			1 53		8 08		27 25
	ազի.			1 55		8 10		
Թավշանճըլ	միւվ.			2 04		8 19		31 75
	ազի.			2 06		8 21		
Տիլ Իսքէլէսի	միւվ.			2 14		8 29		35 75
	ազի.			2 16		8 31		
Կէյպիզէ	միւվ.			2 38		9 53		46 75
	ազի.			2 42		9 58		
Թուզլա	միւվ.			3		9 16		56 25
	ազի.			3 03		9 19		
Բէնտիք	միւվ.			3 22		9 38		66 50
	ազի.	12 10	1 20	3 28	7 30	9 45	10 40	
Գարթալ	միւվ.	12 18	1 28	3 36	7 38	9 53	10 48	70 50
	ազի.	12 20	1 30	3 40	7 40	9 55	10 50	
Մալթէբէ	միւվ.	12 33	1 43	3 53	7 53	10 08	11 03	77 —
	ազի.	12 35	1 45	3 55	7 55	10 10	11 05	
Պօսթանճը	միւվ.	12 45	1 55	4 05	8 05	10 20	11 18	82 —
	ազի.	12 47	1 57	4 07	8 07	10 22	11 19	
Էրէն Քէօյ	միւվ.	12 53	2 03	4 13	8 13	10 28	11 25	85 —
	ազի.	12 58	2 08	4 18	8 15	10 30	11 27	
Կէօզ Թէբէ	միւվ.	1	2 10	4 20	8 17	10 32	11 29	85 850
	ազի.	1 02	2 12	4 22	8 19	10 34	11 30	
Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	1 06	2 16	4 26	8 23	10 38	11 34	87 790
	ազի.	1 08	2 18	4 28	8 25	10 40	11 35	
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	1 11	2 21	4 31	8 28	10 43	11 38	88 372
	ազի.	1 13	2 23	4 33	8 30	10 45	11 39	
Հայտար Բաշա	միւվ.	1 18	2 28	4 38	8 35	10 50	11 44	91 —
» վապօր	ազի.	1 50	3	5 10	9 10	11 10	12 20	

Գարթալտա	2	Նումէրօլը գաթար	5	Նումէրօլը գաթար իլէ
Էրէն քէօյտէ	4	» »	5	» »
Բէնտիքտէ	6	» »	9	» »
Մալթէբէտէ	8	» »	9	» »
Էրէնքէօյտէ	10	» »	11	» »

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷՍԻՆԻՆ ԲԱԶԱՐ ՎԷ ՃՈՒՄԱԱ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

ՀԱՐԷՔԷԹ		Թրէն 14	16	18	20	ՀԱՐԷՔԷԹ		Թրէն 15	17	19	21
Քէօբրիւտէն	ազի.	1 10	8	8 35		Ֆէնէր Պաղչէ	ազի.	3 15	9 15	10 29	11 40
Հայտար-Բաշա	ազի.	2	8 50	9 15		Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	3 23	9 23	10 37	11 48
Գըզըլ Թօփրագ	միւվ.	2 05	8 55	9 20			ազի.	3 25		10 41	11 51
	ազի.	2 07	8 57	9 21		Գըզըլ-Թօփրագ	միւվ.	3 28		10 44	11 54
Ֆէնէր քէօշէսի	միւվ.	2 10	9	9 24			ազի.	3 30		10 46	11 56
	ազի.	2 12	9 02	9 26	10 56	Հայտար-Բաշա	միւվ.	3 35		10 51	12 01
Ֆէնէր Պաղչէ	միւվ.	2 20	9 10	9 34	11 04	Քէօբրիւյէ	ազի.	4 25		11 25	12 30

18 Նումէրօլը գաթար 8 Նումէրօլը վէ 19 Նումէրօլը գաթար 9 Նումէրօլը գաթար իլէ միւթէգաապիլ տըր Ֆէնէր քէօշէսինտէ։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1889 Սէփթէմպըրին 1ինճի ճումաա կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարտան հարէքէթ

Սա. Տգ.
12 30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը [1]
1 15 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, [Պ. Ատատան սաաթ 2տէ] [1]
3 Պ. Ատա. Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը [1]
8 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ. [Պէյիքէ Ատատան սաաթ 8.45տէ].

Քէօբրիւտէն Ատալարա գալգանլար

3 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք. [1]
9 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա.
10 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք.
11 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան հարէքէթ

12 Պ. Ատա, Հէյպէլի (1)
12 15 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը (Պ. Ատատան 1տէ)
8 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ [Պ. Ատատան 9տէ].
11 Պ. Ատա, Հէյպէլի.

Քէօբրիւտէն Ատալարա

2 15 Գատըքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք.
3 15 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա.
10 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք.
11 Հէյպէլի, Պ. Ատա.

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ
ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Մագրիքէօյտէն հարէքէթ

1 15 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու. [1]

Քէօբրիւտէն Մագրիքէօյէ

11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն հարէքէթ

1 Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու.

Քէօբրիւտէն Մագրիքէօյէ

11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.

[1] Իշպու սէֆէրլէր սէպտէմպէրին 15ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիրէր չէրէք սօնրա հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ Քէօբրիւտէն Սա. Տգ.	ԵԷՎՄԻՅԷ Գատըքէօյտէն Ս. Տգ.	ԲԱԶԱՐ Քէօբրիւտէն Սա. Տգ.	ԲԱԶԱՐ Գատըքէօյտէն Ս. Տգ.
12 [1]	12 [1]	12 15	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3	4	4
3 45	3 45	5	5
4 30	4 30	6	6
5 30	5 30	7	7 30
7	7 30	9	9
9 15	9 15	10	10
10	10	11	11
10 45	10 35	12	12
11 30	11 20		
12	12		

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իւչիւնճիւ սէֆէրլէր ... տիր

Քէօբրիւտէն

Սա. Տգ.		Գթր. Նօ.
12 30	Պիլա Թէվագգուֆ	
2	Իզմիտէ կիտէն	2
3 20	Բէնտիկէ կիտէն	4*
8	Իզմիտէ կիտէն	6*
9	Բէնտիկէ կիտէն	8*
10 30	Բէնտիկէ »	10
11 30	Բէնտիկէ կիտէն	12

Հայտար Բաշատան

1 20	Բէնտիքտէն կէլէն	1
2 35	Բէնտիքտէն կէլէն	3
4 45	Իզմիտտէն կէլէն	5*
8 40	Բէնտիքտէն »	7
9 30	Պիլա Թէվագգուֆ	
11	Իզմիտտէն կէլէն	9*
12	Բէնտիքտէն կէլէն	11*

* Իշպու իշարէթլի սէֆէրլէր՝ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի Ֆէնէր-Պաղչէ գաթարլարընա թէսատիւֆ իտէր։

Հայտար Բաշատան ագշամլարը սաաթ 12տէ քէօբրիւյէ հարէքէթ իտէն վապօր՝ ճումաա վէ բազար կիւնլէրի սաաթ 12.10 կէչէրէք հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԼԱ ԺՈՒՎԱՆԹԻՆ

ՏԱԻՄԻ ԳԻՒՉԷԼԼԻԿ
ՍԱՉ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ՊՕՅԱՄԱՍԸ

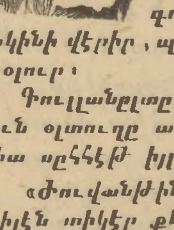

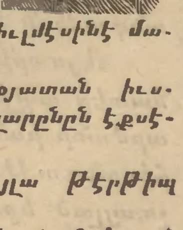

Սաչ վէ սագալըն թէճտիտինէ մախսուս օլան իշպու նէվիճատ իլաճ՝ գուրշուն թուզընը վէ ճէհէննէմ թաշընը հավի օլմայըպ, հէման գուլլանըլտըղը կիպի սաչ վէ սագալըն կէնճլիք րէնկինի վէրիր, պաշտաքի թէրլէրի մահվ իտէր վէ սաչըն տէօքիւլմէսինէ մանի օլուր։

Գուլլանըլտըգտա՝ տիւկէր քէաֆֆէի սաչ իլաճը վէ եա պօյալար իւսթիւն օլտուղը անլաշըլըր, զիրա պօյա վէ եա սաիր սաչ իլաճլարընըն էքսէրիա սըհհէթ իյրասը մազարրաթ իտէրլէր։

«Ժուվանթին» նամընտա օլուպ ճէհէննէմ թաշը էսասըյլա թէրթիպ իտիլէն տիւկէր քէաֆֆէի պօյալարտան էհվէն տըր։

Լը Ժուվանթինի՝ Ֆրանսանըն Իգէր էյալէթինտէ Պօրէր նամ մահալտէ քիմեաքեար վէ ֆէննը նէպաթաթ մուալլիմի Լ. Ժ. Մօնէ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տըր։

Ումում Թիւրքիա իչիւն աճէնթէ վէ տէբօզիթօրը՝ Պէյօղլունտա Սիրթէ տ'Ալէպպօ նումէրօ 9 Նաթալի Գանծիւք ճէմալխանէսինտէ։